

SKAITYMO GEBĖJIMŲ UŽDUOČIŲ PAVYZDŽIAI

Tarptautinis penkiolikmečių tyrimas
Programme for International Student Assessment
OECD PISA 2009

OECD PISA (Programme for International Student Assessment) tyrimas yra vienas iš lyginamųjų švietimo tyrimų, kuriuos inicijuoja ir koordinuoja Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (*Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)*), interneto tinklalapis www.oecd.org.

Lietuvoje PISA tyrimą finansuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija (A. Volano g. 2/7, LT-01516 Vilnius).

OECD PISA valdančiosios tarybos narė dr. Rita Dukynaitė (tel. (8 5) 219 1123, el. p. rita.dukynaite@smm.lt)

Lietuvoje PISA tyrimą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos pavedimu vykdo Nacionalinio egzaminų centro Mokinių pasiekimų tyrimų ir analizės skyrius (M. Katkaus g. 44, LT-09217 Vilnius, tel. (8 5) 275 6180, interneto tinklalapis www.egzaminai.lt).

PISA tyrimą Lietuvoje koordinuoja Mindaugas Stundža (tel. (8 5) 275 6180, el. p. mindaugas.stundza@nec.lt).

TURINYS

ĮVADAS.....	5
SKAITYMO GEBĖJIMAI.....	6
TEKSTO FORMA.....	6
SKAITYMO PROCESAI (KOMPETENCIJOS).....	7
SITUACIJOS (KONTEKSTAI)	8
UŽDUOČIŲ PAVYZDŽIAI	12
TELEDARBAS	12
MOBILIŲŲ TELEFONŲ SAUGUMAS	14
SVARBIAUSIAS DALYKAS PJESĖJE	18
VALOMĖS DANTIS.....	21
ORO BALIONAS	23
SKELBIMAS APIE KRAUJO DONORYSTĘ	25
ŠYKŠTUOLIS.....	27
MAKONDAS.....	29
BIBLIOTEKOS PLANAS	31
MOTOCIKLAS.....	33
KRYPTIS – BUENOS AIRĖS	34
AUKŠTI PASTATAI	36
PREKYBOS CENTRO SKELBIMAS.....	38
MOKINIŲ NUOMONĖS.....	40
METRO TRANZITAS	43
DEMOKRATIJA ATĖNUOSE.....	45
ŽYGIS PO AFRIKĄ	47
SKAITYMO GEBĖJIMŲ VERTINIMAS.....	50
VERTINIMO INSTRUKCIJOS.....	51
TELEDARBAS	51
MOBILIŲŲ TELEFONŲ SAUGUMAS	52
SVARBIAUSIAS DALYKAS PJESĖJE	53
VALOMĖS DANTIS.....	54
ORO BALIONAS	55
SKELBIMAS APIE KRAUJO DONORYSTĘ	56
ŠYKŠTUOLIS.....	57
MAKONDAS.....	58
BIBLIOTEKOS PLANAS	60
MOTOCIKLAS.....	62
KRYPTIS – BUENOS AIRĖS	62
AUKŠTI PASTATAI	64
PREKYBOS CENTRO SKELBIMAS.....	65
MOKINIŲ NUOMONĖS.....	67
METRO TRANZITAS	69
DEMOKRATIJA ATĖNUOSE.....	71
ŽYGIS PO AFRIKĄ	72

ĮVADAS

Gebėjimas skaityti – tai raktas, atveriantis duris į sėkmingą suaugusiojo gyvenimą: išsilavinimą, profesinę ateitį, visavertę visuomeninę veiklą. Gebėti skaityti – tai kur kas daugiau, nei tik mokėti iššifruoti rašmenis. Pradėję mokytis skaityti pradinėse klasėse, vėliau į šį gebėjimą žiūrime kaip į savaimę suprantamą dalyką, šiais laikais prieinamą ir būtiną visiems. Tačiau kaip iš tikrųjų moka skaityti mūsų paauglys, nuo mokyklos slenksčio jau besidairantis į savo gyvenimo perspektyvas?

PISA (*Programme for International Student Assessment*) – tai tarptautinis tyrimas, padedantis gausiam būriui jame dalyvaujančių pasaulio šalių įvertinti ir palyginti penkiolikmečių matematinį, gamtamokslinį ir kompiuterinį raštingumą bei skaitymo gebėjimus. Šios tęstinės studijos misija – stebėti ir lyginti skirtingų šalių mokinių pažangą, tirti ryšį tarp edukacinės aplinkos ir mokymosi rezultatų. Tyrimo kūrėjų tikslas – stebėti, kaip mokiniai yra pasirengę pritaikyti mokykloje įgyjamas žinias už jos ribų, t. y. nestandartinėmis, vadovėliuose neapibrėžtomis, gyvenimiškomis situacijomis. Tyrimą nuo pat jo vykdymo pradžios 1997 m. organizuoja Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija OECD (*Organisation for Economic Co-operation and Development*). PISA tyrimas vyksta kas trejus metus, jo metu kiekvienąsyk akcentuojama vis kita iš minėtųjų sričių (paeiliui). 2009 m. įvykęs testavimas buvo jau ketvirtas, šįkart daugiausia dėmesio buvo skiriama skaitymo gebėjimams. Lietuva PISA šalių dalyvių sąrašė yra nuo 2006 metų, tad mums tai buvo antra proga sudalyvauti šiame tyrime, Europos Sąjungos laikomame prioritetine švietimo padėties stebėsenos priemone.

2010 metais pristatėme PISA 2009 tyrimo rezultatus. Vildamiesi, kad per tiek laiko jau spėjote su jais susipažinti, dabar siūlome Jums pasižvalgyti po tyrimo „virtuvę“. Nors dalis užduočių visuomet lieka įslaptintos, kad būtų užtikrintas vertinimo tęstinumas kituose tyrimo cikluose, kitą – atvertųjų užduočių – dalį su džiaugsmu pristatome skaitytojui: šiame leidinyje pateikiame 2009 m. tyrimo ciklo užduotis, kuriomis buvo matuojami Lietuvos ir kitų šalių dalyvių mokinių skaitymo gebėjimai. Skaitykite, bandykite, semkitės idėjų bei patirties – visa tai Jums, mieli mokytojai, ir visiems besidomintiems švietimo raida mūsų šalyje bei pasaulyje.

SKAITYMO GEBĖJIMAI

Anot tyrimo autorių, mes gyvename sparčiai besikeičiančiame pasaulyje, kuriame auga tiek rašytinių tekstų tipų skaičius, tiek jų kiekis. Esant tokioms aplinkybėms tikimasi, kad vis daugiau ir daugiau žmonių gebės naudotis šia medžiaga naujais ir kartais gerokai sudėtingesniais būdais nei iki šiol. Todėl manoma, jog mūsų skaitymo gebėjimų suvokimas plečiasi drauge su visuomenėje bei kultūroje vykstančiais pokyčiais. Skaitymo gebėjimai, kurių prieš 20 metų reikėjo tiek asmenybei individualiai augti, tiek visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime, labai skiriasi nuo reikalingų šiandien. Panašu, jog per ateinančius 20 metų šie gebėjimai sėkmingai kis ir toliau, tad tokia kontekste PISA tyrimu stengiamasi eiti koja kojoni su pokyčiais, tuo padedant nuo jų neatsilikti ir mums.

Skaitymo procesas dažnai suprantamas kaip raidžių iššifravimas, t. y. sugebėjimas perskaityti. Tačiau PISA tyrimo tikslas yra išmatuoti kai ką daugiau. Skaitymo gebėjimai apima platų spektrą pažintinių kompetencijų, pradedant minėtoju iššifravimu, žodžių, gramatikos ir lingvistinės teksto struktūros bei bruožų išmanymu ir baigiant žiniomis apie pasaulį. Šie gebėjimai taip pat apima ir kitas pažintines kompetencijas, t. y. gebėjimą naudotis įvairiomis atitinkamomis strategijomis skaitant tekstą bei šių strategijų išmanymą. Šios kompetencijos pasireiškia tada, kai skaitytojas stengiasi skaityti tikslingai.

Tyrimo skaitymo gebėjimai apibrėžiami taip:

***Skaitymo gebėjimai** – tai individo gebėjimai suprasti, naudotis, apmąstyti ir domėtis rašytiniais tekstais, siekiant įgyvendinti savo tikslus, lavintis, plėsti savo galimybes bei dalyvauti visuomenės gyvenime.*

Svarbu tai, jog šiame apibrėžime akcentuojamas ne tik gebėjimas iššifruoti ir suvokti tekstą, bet ir jį apmąstyti remiantis savo žiniomis bei patirtimi. PISA tyrimas skaitymo gebėjimus tiria užduotimis, parengtomis atsižvelgus į tris grupes aspektų: teksto formą, skaitymo procesus ir kontekstus. Kiekvieną jų pristatysime detaliau.

TEKSTO FORMA

Dažniausiai skaitymo gebėjimų tyrimuose naudojami tęstiniai tekstai ar sakiniai ir pastraipomis pateikta proza. PISA tyrimo dar naudojami ir netęstiniai tekstai, kuriuose informacija pateikiama kitokiais vizualiais būdais: tam tikru sąrašu, grafiku, diagrama ir pan. Taip pat tyrimas išskiria ir kelias prozos formas – pasakojimą, aiškinimą, argumentaciją. Šios formos išskirtos remiantis idėja, kad ateityje, t. y. pilietiniame ir profesiniame gyvenime, mokiniai susidurs su įvairaus pobūdžio rašytine medžiaga (paraiškomis, reklamomis, anketomis ir pan.). Tačiau tam, kad gebėtų su ja susidoroti, nepakanka būti susipažinusiems vien tik su ribotos įvairovės tekstais, su kokiais paprastai susiduriama mokykloje.

PISA 2009 tyrimo buvo naudojami keturių rūšių tekstai:

1. tęstiniai tekstai – vientisi tekstai, kuriuose mintys dėstomos nuosekliai, vientisais sakiniiais, suskirstytais į pastraipas;
2. netęstiniai tekstai – nenuoseklūs tekstai, informacija vaizduojama grafiškai;
3. mišrūs tekstai – viename tekste yra tiek tęstinio, tiek netęstinio teksto elementų;
4. keletas tekstų – užduotis sudaryta ne iš vieno, o iš kelių tęstinių / netęstinių tekstų.

Kadangi šių formų klasifikacijos pagrindą sudaro skirtumai tarp tęstinių ir netęstinių tekstų, 1 lentelėje nurodyta, kokių tipų tęstiniai ir netęstiniai tekstai naudojami PISA tyrime.

1 lentelė. Tęstinių ir netęstinių tekstų, naudojamų PISA tyrime, pavyzdžiai.

Tęstiniai tekstai	Netęstiniai tekstai
Pasakojimas, aiškinimas, aprašymas, argumentavimas, instrukcija, dokumentai arba archyvai, hipertekstas.	Diagramos, grafikai, lentelės, schemos, žemėlapiai, formos (anketos), informaciniai blankai, kvietimai, skelbimai, kvitai, sertifikatai.

SKAITYMO PROCESAI (KOMPETENCIJOS)

PISA tyrimo metu baziniai skaitymo gebėjimai nėra testuojami, nes laikomasi nuostatos, jog dauguma penkiolikmečių šiuos gebėjimus jau yra išsiugdę. Tačiau tikimasi, kad šio amžiaus mokiniai gali pademonstruoti savo įgūdžius ieškodami ir rinkdami reikiamą informaciją, demonstruodami bendrąjį teksto suvokimą, apmąstydami jo turinį, formą bei savybes.

PISA 2009 tyrime teksto supratimas vertinamas pagal tris skaitymo kompetencijų grupes, kurias išnagrinėsime kiek detaliau.

1. Informacijos tekste radimas

Ši gebėjimą matuojančios užduotys reikalauja skaitytoją sutelkti dėmesį ties atskiromis informacijos dalimis tekste. Atlikdami tokias užduotis mokiniai turi susieti informaciją, pateiktą klausime, su identiška ar sinonimiškai suformuluota informacija tekste bei pasinaudoti tuo ieškodami naujos informacijos, kurios reikalauja klausimas. Šios užduotys remiasi tiek visu tekstu, tiek tikslia informacija, esančia jame. Mokinys turi išskirti vieną ar daugiau esminių klausimo elementų, tokių kaip veikėjai, laikas, vieta ir aplinka, ir tekste surasti atitikmenį – pažodinį arba sinonimišką.

Užduočių pavyzdžiai: rasti darbdavio pateiktus reikalavimus darbo skelbime, rasti tam tikrą telefono numerį su tarptautiniu kodu, rasti tam tikrą faktą teiginiui patvirtinti ar paneigti ir pan.

2. Teksto visumos supratimas ir interpretavimas

Plataus supratimo formavimo bei interpretacijos vystymo užduotys susijusios su tekste glūdinčiais ryšiais. Vienos užduotys, susijusios su visu tekstu, reikalauja suformuoti bendrą supratimą, o kitos, susijusios su atskirų teksto dalių ryšiais, reikalauja išvystyti interpretaciją. Šio tipo užduotys reikalauja suvokti perskaityto teksto prasmę ir ją įvardyti. Interpretuoti – tai rasti tam tikrą reikšmę to, kas nepasakyta, t. y. atpažinti tiesiogiai neįvardytą ryšį ar padaryti išvadą iš frazės ar sakinio. Šis procesas apima daug pažintinių procesų: pvz., reikia nustatyti ryšį tarp atskirų teksto dalių, skaityti tekstą siekiant apibendrinti svarbesnes mintis, nustatyti skirtumus tarp pagrindinių ir antraeilė teksto elementų ar rasti tekste tam tikrą pavyzdį dalyko, anksčiau nusakyto bendrais bruožais. Teksto suvokimas tapatinamas su sąsajų, randamų tekste, supratimu: pradedant ryšiais tarp keleto gretimų sakinių, baigiant ryšiais tarp pastraipų ar net kelių atskirų tekstų. Kiekvienu atveju suvokimas – tai atskirų informacijos dalių sujungimas, suteikiant joms prasmę: ar tai būtų skirtumų ar panašumų ieškojimas, palyginimas, ar priežasties ir pasekmės ryšio radimas. Teksto visumos suvokimas ir interpretavimas reikalauja plataus teksto suvokimo: mokiniai turi jį pademonstruoti įvardydami pagrindinę teksto temą ar mintį, tikslą ar reikmę.

Užduočių pavyzdžiai: paaiškinti tam tikrų instrukcijų / nurodymų eilės tvarką, parinkti / sukurti tekstui pavadinimą, apibūdinti pagrindinį veikėją, paaiškinti žemėlapiu ar brėžinio tikslą ir pan.

3. Teksto turinio bei formos apmąstymas ir įvertinimas

Abu šie aspektai reikalauja pasinaudoti turimomis žiniomis bei susieti jas su tuo, kas perskaityta. Turinio apmąstymas susijęs su pačiu tekstu, o formos – su jo struktūra ir išorinėmis ypatybėmis. Teksto apmąstymo užduotys prašo pasikliauti savo paties patirtimi ar turimomis žiniomis lyginant, gretinant ar prognozuojant.

Teksto turinio vertinimas reikalauja pareikšti nuomonę remiantis tam tikromis normomis, egzistuojančiomis už teksto ribų. Taigi, trumpai tariant, skaitytojas turi įvertinti tekste pateiktus teiginius, remdamasis sukauptomis žiniomis apie pasaulį. Dažnai šio tipo užduotys reikalauja suformuluoti ir apginti savo nuomonę. Kad galėtų tai padaryti, skaitytojas turi gebėti suprasti, ką tekstu norima pasakyti. Tada jis turi suformuluoti teksto mintis ir sugretinti jas su kitais informacijos šaltiniais naudodamasis tiek bendrosiomis, tiek specifinėmis žiniomis bei gebėjimu abstrakčiai samprotauti.

Užduočių pavyzdžiai: pateikti savus įrodymus ar argumentus vertinant ryšius tam tikrame tekste / lyginant moralines ar estetines taisykles; pasiūlyti / įvardyti alternatyvią informaciją siekiant paremti autoriaus argumentus; įvertinti įrodymo / informacijos, pateiktos tekste, efektyvumą ir pan.

Teksto formos vertinimo užduotys prašo skaitytoją pažvelgti į tekstą iš šono, objektyviai jį apmąstyti, įvertinti jo kokybę bei tinkamumą tam tikram tikslui. Žinios apie teksto struktūrą, stilių, būdingą skirtingoms teksto rūšims, yra tai, ko reikalaujama šio tipo užduotyse. Šie tekstą formuojantys bruožai yra svarbūs norint suprasti šio tipo užduotims būdingus standartus. Gebėjimas įvertinti, ar pavyko autoriui pavaizduoti tam tikrus bruožus ar įtikinti skaitytoją, priklauso ne tik nuo esminių žinių, bet ir nuo gebėjimo pajusti kalbos subtilybes (pvz., supratimo, kaip būdvardžio pasirinkimas gali paveikti interpretaciją).

Užduočių pavyzdžiai: apibrėžti tam tikro teksto naudingumą numatytam tikslui pasiekti; įvertinti autoriaus gebėjimą naudotis tam tikrais teksto bruožais siekiant tam tikro tikslo; aprašyti / paaiškinti autoriaus pasirinktą stilių; įvardyti autoriaus rašymo tikslą / požiūrį ir pan.

SITUACIJOS (KONTEKSTAI)

PISA tyrime situacijos yra apibrėžiamos per tikslą, kuriam tekstas buvo sukurtas. Mokinys turi šį tikslą atpažinti ir įvardyti. Pavyzdžiui, romanas, asmeninis laiškas ar biografija paprastai yra rašomi asmeniniam naudojimui; oficialūs dokumentai ir pranešimai – viešam naudojimui; su žinynu ar ataskaita susiduriame profesinio gyvenimo situacijomis, o vadovėlis ar kita mokomoji medžiaga naudojami švietimo tikslais. Nors kai kurios mokinių grupės gali demonstruoti geresnius gebėjimus viename kontekste, prastesnius – kitame, į PISA tyrimą stengiamasi įtraukti kiek įmanoma įvairesnių situacijų medžiagą.

PISA tyrime išskirti keturi kontekstai:

1. Asmeninis

Šis kontekstas siejamas su tekstais, tenkinančiais asmeninius – tiek praktinius, tiek intelektualinius – skaitytojo poreikius. Šiai kategorijai priklauso tekstai, skirti asmeniniams ryšiams su kitais žmonėmis palaikyti ar vystyti. Asmeniniai laišakai, grožinė literatūra, biografijos ir informaciniai tekstai skaitomi siekiant patenkinti smalsumą, laisvalaikiu ar pramogai.

2. Mokymo(si)

Šią situaciją atitinkantys tekstai paprastai skirti mokymo(si) tikslams (pvz., vadovėliai). Skaitant tokią medžiagą paprastai įgyjama didesnė dalis mokymo(si) užduoties informacijos. Šių tekstų pats mokinys paprastai nesirenka, juos dažniausiai skiria mokytojas. Tai „skaitau tam, kad išmokčiau“ modelio užduotys.

3. Profesinis

Tipinėse šio konteksto užduotyse gana dažnas reikalavimas atlikti skubią užduotį. Šiam tipui būdingos „skaitau tam, kad atlikčiau“ modelio užduotys, pvz., surasti ir išanalizuoti darbo skelbimą. Nors tik dalis penkiolikmečių ateityje turės skaityti darbe, tačiau vis vien svarbu įtraukti tekstus, susijusius su profesiniu gyvenimu, kadangi mokinių pasiruošimas kasdienybei už mokyklos ribų ir jų gebėjimas pritaikyti turimas žinias realaus gyvenimo iššūkiams yra pagrindinis PISA tikslas.

4. Visuomeninis

Šiuo atveju tekstai siejami su platesnės visuomenės veiklomis bei problemomis. Tai oficialūs dokumentai, informacija apie viešuosius renginius ir pan. Apskritai šią situaciją atitinkantys tekstai atspindi daugiau ar mažiau anonimišką kontaktą su aplinkiniais.

Kituose šio leidinio puslapiuose pateikiame lenteles, kuriose nurodytas kiekvieno teksto tipas ir kontekstas (2 lentelė, p. 10) bei klausimų tikslai (3 lentelė, p. 11), ir atvertas užduotis (p. 12–49) bei jų vertinimo instrukcijas (p. 50–73).

2 lentelė. PISA 2009 skaitymo gebėjimų užduočių tekstų tipai ir kontekstai.

Teksto pavadinimas	Teksto tipas				Kontekstas			
	<i>Tęstinis</i>	<i>Netęstinis</i>	<i>Mišrus</i>	<i>Keletas tekstų</i>	<i>Asmeninis</i>	<i>Mokymo(si)</i>	<i>Profesinis</i>	<i>Visuomeninis</i>
Mobiliųjų telefonų saugumas		✓						✓
Teledarbas				✓			✓	
Svarbiausias dalykas pjesėje	✓				✓			
Valomės dantis	✓					✓		
Oro balionas		✓				✓		
Skelbimas apie kraujo donorystę	✓							✓
Šykštuolis	✓				✓			
Makondas	✓				✓			
Biblioteka		✓						✓
Motociklas	✓				✓			
Kryptis – Buenos Airės	✓				✓			
Aukšti pastatai		✓				✓		
Prekybos centro skelbimas	✓							✓
Mokinių nuomonės				✓		✓		
Metro tranzitas		✓						✓
Demokratija Atėnuose				✓		✓		
Žygis po Afriką			✓		✓			

3 lentelė. PISA 2009 skaitymo gebėjimų užduočių klausimų tikslai.

Teksto pavadinimas	Klausimo Nr.	Klausimo tikslas		
		<i>Rasti informaciją</i>	<i>Apibendrinti ir interpretuoti</i>	<i>Apmąstyti ir įvertinti teksto turinį / formą</i>
Mobiliųjų telefonų saugumas	1		•	
	2			•
	3			•
	4		•	
Teledarbas	1		•	
	2			•
	3		•	
Svarbiausias dalykas pjesėje	1		•	
	2		•	
	3		•	
	4		•	
Valomės dantis	1		•	
	2	•		
	3	•		
	4			•
Oro balionas	1	•		
	2		•	
	3			•
	4			•
Skelbimas apie kraujo donorystę	1		•	
	2		•	
	3			•
Šykštuolis	1		•	
	2	•		
	3		•	
	4		•	
Makondas	1		•	
	2		•	
	3		•	
	4			•
Biblioteka	1	•		
	2A	-	-	-
	2B			•
Motociklas	1		•	
	2		•	
	3			•
Kryptis – Buenos Airės	1		•	
	2		•	
	3		•	
	4			•
Aukšti pastatai	1	•		
	2		•	
	3			•
	4			•
Prekybos centro skelbimas	1		•	
	2	•		
	3			•
	4		•	
Mokinių nuomonės	1		•	
	2		•	
	3			•
	4			•
Metro tranzitas	1	•		
	2			•
	3	•		
	4	•		
Demokratija Atėnuose	1	•		
	2		•	
	3		•	
	4	•		
	5		•	
Žygis po Afriką	1	•		
	2	•		
	3			•
	4	•		

UŽDUOČIŲ PAVYZDŽIAI

TELEDARBAS

Ateities kelias

Tik įsivaizduokite, koks nuostabus dalykas būtų „teledarbas“¹¹ – dirbti elektroniniame greitekelyje, kai visą darbą atliktumėte kompiuteriu ar telefonu! Jums daugiau nebereikėtų sprautis į perpildytus autobusus ar traukinius arba gaišti valandų valandas keliaujant į darbą ir iš jo. Galėtumėte dirbti kur tik norite – tik pagalvokite apie visas darbo galimybes, kurios jums atsivertų!

Monika

Besiformuojanti katastrofa

Sutrumpinti važinėjimo į darbą laiką ir taip sumažinti energijos suvartojimą, aišku, gera mintis. Bet tokio tikslo turi būti siekiama gerinant viešąjį transportą ar užtikrinant, kad darbo vietos būtų sukurtos netoli žmonių namų. Preteninga idėja, kad teledarbas turėtų tapti kiekvieno mūsų gyvenimo būdo dalis, tik paskatins žmones vis labiau užsisklęsti savyje. Argi mes iš tiesų norime, kad mūsų bendruomenės jausmas dar labiau susilpnėtų?

Rytis

---

¹¹ „Teledarbas“ – tai 20 a. aštuntojo dešimtmečio pradžioje Jacko Nilleso sukurtas terminas, apibūdinantis situaciją, kai darbuotojai dirba kompiuteriu toli nuo centrinio biuro (pavyzdžiui, namuose) ir siunčia duomenis bei dokumentus į centrinį biurą telefono linijomis

Atsakydami į šiuos klausimus naudokitės tekstu „Teledarbas“.

---

1 klausimas: TELEDARBAS

Kaip susiję tekstai „Ateities kelias“ ir „Besiformuojanti katastrofa“?

- A Jie pateikia skirtingus argumentus tai pačiai bendrai išvadai padaryti.
  - B Jie parašyti tuo pačiu stiliumi, tačiau kalbama apie visiškai skirtingus dalykus.
  - C Jie išreiškia tą patį bendrą požiūrį, bet prieinama prie skirtingų išvadų.
  - D Jie išreiškia priešingus požiūrius į tą patį dalyką.
-

2 klausimas: TELEDARBAS

Kokį darbą būtų sunku dirbti kaip teledarbą? Paminėkite vieną darbo rūšį ir savo atsakymą pagrįskite.

.....

.....

---

3 klausimas: TELEDARBAS

Su kuriuo teiginiu sutiktų **abu** – ir Monika, ir Rytis?

- A Žmonėms turi būti leidžiama dirbti tiek valandų, kiek jie nori.
- B Nėra gerai, kad žmonės praleidžia pernelyg daug laiko važiuodami į darbą.
- C Teledarbas netiktų kiekvienam.
- D Sukurti socialinius ryšius – svarbiausia darbo dalis.

MOBILIŲŲ TELEFONŲ SAUGUMAS

Ar mobiliojo ryšio telefonai pavojingi?

Pagrindinis teiginys

20 a. pabaigoje pasirodė prieštaringų pranešimų apie mobiliojo ryšio telefonų keliamą pavojų sveikatai.

Pagrindinis teiginys

Siekiant ištirti mobiliojo ryšio telefonų poveikį sveikatai, pastaruosiu metu į mokslinius tyrimus investuojami milijonai eurų.

	Taip	Ne
1.	Mobiliojo ryšio telefonų skleidžiamos radijo bangos gali įkaitinti kūno audinį ir sukelti žalingų padarinių.	Radijo bangos nėra pakankamai galingos, kad dėl karščio padarytų kokią nors žalą kūnui.
2.	Mobiliojo ryšio telefonų sukeliama magnetiniai laukai gali turėti įtakos jūsų kūno ląstelių veiklai.	Magnetiniai laukai yra visiškai silpni ir todėl mažai tikėtina, kad jie turėtų kokios nors įtakos mūsų kūno ląstelėms.
3.	Žmonės, kurie ilgai kalba mobiliojo ryšio telefonu, kartais skundžiasi nuovargiu, galvos skausmu ir nesugebėjimu susikaupti.	Šie padariniai niekada nebuvo tiriami laboratorijos sąlygomis ir gali būti sukelti kitų šiuolaikinių gyvenimo veiksmų.
4.	Mobiliojo ryšio telefonų naudotojai 2,5 karto labiau rizikuoja, kad jiems išsivystys vėžys tose smegenų srityse, kurios yra greta ausies, prie kurios glaudžiamas telefonas.	Tyrėjai pripažįsta, kad yra neaišku, ar ši rizikos padidėjimą lemia mobiliojo ryšio telefonų naudojimas.
5.	Tarptautinė vėžio tyrimų agentūra surado sąsają tarp susirgimų vėžiu vaikystėje ir aukštos įtampos linijų. Kaip ir mobiliojo ryšio telefonai, aukštos įtampos linijos taip pat skleidžia radiaciją.	Radiacija, sukeliama aukštos įtampos linijų, yra kitos rūšies ir ją sukelia daug didesnė energija nei ta, kurios pagrindu veikia mobiliojo ryšio telefonai.
6.	Radijo dažnio bangos, panašios į tas, kurių pagrindu veikia mobiliojo ryšio telefonai, pakeitė apvalių kirmėlių genetinę išraišką.	Kirmėlės nėra žmonės, todėl nėra tvirto pagrindo manyti, kad mūsų smegenų ląstelės reaguos tokiu pat būdu.

Jei naudojatės mobiliojo ryšio telefonu...

Pagrindinis teiginys

Turint omenyje, kiek daug žmonių naudojami mobiliojo ryšio telefonais, net nedidelė neigiama įtaka sveikatai gali turėti milžinišką reikšmę visuomenės sveikatos apsaugai.

Pagrindinis teiginys

2000-aisiais metais paskelbtoje Stewart ataskaitoje (Didžiojoje Britanijoje) nebuvo įvardyta jokių žinomų sveikatos sutrikimų, sukeltų mobiliojo ryšio telefonų. Tačiau kol nėra atlikta daugiau tyrimų, buvo patariama elgtis atsargiai, ypač jaunimui. Vėlesnėje 2004-ųjų metų ataskaitoje šios išvados buvo patvirtintos.

Darykite tai

Kalbėkite telefonu trumpai.

Nešiokite mobiliojo ryšio telefoną toliau nuo savo kūno, kai juo nekalbate.

Pirkite mobiliojo ryšio telefoną ilgu „pokalbio laiku“. Jis yra veiksmingesnis ir skleidžia mažiau bangų.

Nedarykite to

Nenaudokite savo mobiliojo ryšio telefono, kai signalas yra silpnas. Tada susisiekdamas su bazine stotimi telefonas vartoja daugiau galios ir todėl skleidžia daugiau radijo bangų.

Nepirkite mobiliojo ryšio telefono su dideliu „SAR“¹ skaičiumi. Tai reiškia, kad jis išskiria daugiau radiacijos.

Nepirkite apsauginių prietaisėlių, nebent jie buvo išbandyti nepriklausomų tyrėjų.

¹ SAR (specifinis absorbcijos rodiklis) yra matas, kuris parodo, kiek elektromagnetinės radiacijos sugeria kūno audinys, kai yra naudojamas mobiliojo ryšio telefonas.

Tekstas „*Mobiliųjų telefonų saugumas*“ dviejuose ankstesniuose puslapiuose yra iš interneto svetainės.

Atsakydami į šiuos klausimus naudokitės tekstu „*Mobiliųjų telefonų saugumas*“.

1 klausimas: MOBILIŪJŲ TELEFONŲ SAUGUMAS

Koks yra **Pagrindinių teiginių** tikslas?

- A Apibūdinti mobiliojo ryšio telefonų naudojimo pavojus.
- B Parodyti, kad diskusijos apie mobiliojo ryšio telefonų saugumą dar tebevyksta.
- C Apibūdinti atsargumo priemonės, kurių turi imtis žmonės, naudojančys mobiliojo ryšio telefonus.
- D Parodyti, kad nėra jokių žinomų sveikatos sutrikimų, sukeltų mobiliojo ryšio telefonų.

2 klausimas: MOBILIŪJŲ TELEFONŲ SAUGUMAS

„Sudėtinga įrodyti, kad vienas dalykas neabejotinai sukėlė kitą.“

Koks šio teiginio santykis su **Taip** ir **Ne** argumentais Nr. 4, esančiais lentelėje **Ar mobiliojo ryšio telefonai pavojingi?**

- A Pritaria **Taip** argumentui, bet jo neįrodo.
- B Įrodo **Taip** argumentą.
- C Pritaria **Ne** argumentui, bet jo neįrodo.
- D Parodo, kad **Ne** argumentas yra klaidingas.

3 klausimas: MOBILIŪJŲ TELEFONŲ SAUGUMAS

Perskaitykite argumentą Nr. 3 stulpelyje **Ne**. Koks šiame kontekste galėtų būti vienas iš „kitų veiksmų“?

Savo atsakymą pagrįskite.

.....

---

4 klausimas: MOBILIŲJŲ TELEFONŲ SAUGUMAS

Peržiūrėkite lentelę **Jei naudojatės mobiliojo ryšio telefonu...**

Kuriuo iš šių teiginių yra pagrįsta lentelė?

- A Naudoti mobiliojo ryšio telefonus nėra jokio pavojaus.
- B Įrodyta, kad naudoti mobiliojo ryšio telefonus yra pavojinga.
- C Galbūt naudoti mobiliojo ryšio telefonus yra pavojinga, o gal ir ne, tačiau atsargumo priemonių vertėtų imtis.
- D Galbūt naudoti mobiliojo ryšio telefonus yra pavojinga, o gal ir ne, tačiau jie neturėtų būti naudojami, kol nesame tuo įsitikinę.
- E Nurodymai **Darykite tai** skirti tiems, kurie rimtai vertina grėsmę, o nurodymai **Nedarykite to** – visiems kitiems.

SVARBIAUSIAS DALYKAS PJESĖJE

Veiksmas vyksta pilyje prie paplūdimio, Italijoje.

PIRMAS VEIKSMAS

5 *Puošnus svečių kambarys labai gražioje pajūrio pilyje. Dešinėje ir kairėje yra durys. Svetainė įrengta scenos viduryje: sofa, stalas ir du foteliai. Gale – dideli langai. Žvaigždėta naktis. Scenoje tamsu. Kai pakyla uždanga, pasigirsta garsiai kalbančių vyrų balsai iš už durų kairėje. Durys atsiveria ir įeina trys ponai su smokingais.*

10 *Vienas tučtuojau įjungia šviesą. Jie tylėdami eina į vidurį ir sustoja aplink stalą. Kartu atsisėda: Galas – į fotelį kairėje, Turai – į fotelį dešinėje, Adamas – ant sofos viduryje. Labai ilga, beveik nesmagi tyla. Patogiausiai. Tyla. Tada:*

15 GALAS

Apie ką galvoji, taip giliai paskendęs mintyse?

TURAI

Galvoju, kaip sunku pradėti pjesę. Pradžioje, kai viskas prasideda, supažindinti visus su pagrindiniais veikėjais.

20 ADAMAS

Manau, kad tai turėtų būti sunku.

TURAI

25 Taip, tai velniškai sunku. Pjesė prasideda. Publika nuščiūva. Į sceną įžengia aktoriai ir prasideda kankynė. Ji trunka amžinybę, kartais prireikia ketvirčio valandos, kol žiūrovai susigauja, kas yra kas ir ką jie visi veikia.

GALAS

30 Tu visai pamišęs. Argi negali nors minutei pamiršti savo profesijos?

TURAI

Tai neįmanoma.

GALAS

35 Nė pusvalandis nepraeina be tavo samprotavimų apie teatrą, aktorius, pjeses. Yra juk ir kitų dalykų šiame pasaulyje.

TURAI

Nėra. Aš – dramaturgas. Tai mano prakeikimas.

40 GALAS

Neturėtum tapti savo profesijos vergu.

TURAI

45 Jei jos neįvaldai, esi jos vergas. Vidurio nėra. Patikėk, ne juokas gerai pradėti pjesę. Tai viena iš sunkiausių pjesės kūrimo technikos problemų. Greitai supažindinti su veikėjais. Pažvelkime į šią sceną, į mus tris. Trys ponai su smokingais. Tarkim, jie įžengia ne į kambarį šioje prašmatnioje pilyje, bet į sceną, kai tik prasideda pjesė. Jiems teks kalbėtis apie daugybę neįdomių dalykų, kol paaiškės, kas mes esame. Ar nebūtų daug lengviau visa tai pradėti atsistojant ir prisistatant? *Atsistoja.* Labas vakaras. Visi trys esame šios pilies svečiai. Tik ką atėjome iš valgomojo,

50 kur puikiai pavakarieniavome ir išgėrėme du butelius šampano. Aš vardu Sandoras Turai, esu dramaturgas, rašau pjeses jau trisdešimt metų, tai mano profesija. Taškas. Tavo eilė.

GALAS

60 *Atsistoja.* Mano vardas Galas, aš taip pat dramaturgas. Taip pat rašau pjeses, visas jas – drauge su šiuo ponu. Esame garsių dramaturgų duetas. Visos gerų komedijų ir operėčių afišos skelbia: autoriai Galas ir Turai. Savaiame

65 suprantama, tai taip pat yra mano profesija.

GALAS ir TURAI

Kartu. O šis jaunas vyras...

ADAMAS

70 *Atsistoja.* Šis jaunas vyras yra, jums leidus, Albertas Adamas, dvidešimt penkerių metų kompozitorius. Parašiau muziką paskutinei šių mielių ponų operetei. Tai pirmasis mano darbas scenai. Šie du pagyvenę angelai atrado mane ir dabar, jiems padedant, norėčiau tapti garsus. Jie pasirūpino, kad būčiau pakviestas į šią pilį. Jie pasiūdino man fraką ir smokingą. Kitaip tariant, dabar esu neturtingas ir nežinomas. Be to, esu našlaitis ir mane išaugino mano močiutė. Ji mirė. Šiame pasaulyje esu visiškai vienas. Neturiu nei

80 vardo, nei pinigų.

TURAI

Bet esi jaunas.

GALAS

Ir talentingas.

85

ADAMAS

Ir įsimylėjęs solistę.

TURAI

Nereikėjo to sakyti. Visi žiūrovai tai ir taip sužinos.

90 *Jie visi atsisėda.*

TURAI

Na, argi tai nebūtų paprasčiausias būdas pradėti pjesę?

GALAS

95 Jei būtų leidžiama tai daryti, būtų lengva rašyti pjeses.

TURAI

Patikėk, tai nėra taip sunku. Tik galvok apie visa tai kaip apie...

100

GALAS

Gerai, gerai, gerai, tik nepradėk vėl kalbėti apie teatrą. Man jo jau per akis. Pasikalbėsime rytoj, jei nori.

„Svarbiausias dalykas pjesėje“ – tai vengrų dramaturgo Ferenco Molnaro pjesės pradžia.

Atsakykite į šiuos klausimus naudodamiesi tekstu „Svarbiausias dalykas pjesėje“, pateiktu ankstesniuose dviejuose puslapiuose. (Atkreipkite dėmesį, kad paraštėje nurodyti pjesės eilučių numeriai, kad jums būtų lengviau rasti su klausimais susijusias teksto dalis.)

1 klausimas: SVARBIAUSIAS DALYKAS PJESĖJE

Ką pjesės veikėjai veikė **prieš pat** pakylant uždangai?

.....

2 klausimas: SVARBIAUSIAS DALYKAS PJESĖJE

„Ji trunka amžinybę, kartais prireikia ketvirčio valandos...“ (26–27 eil.)

Kodėl, pasak Turai, ketvirtis valandos yra „amžinybė“?

- A Tai ilgas laikas, kad tikėtumeisi, jog žiūrovai ramiai sėdės pilnutėliame teatre.
- B Atrodo, kad truks labai ilgai, kol pjesės pradžioje bus paaiškinta situacija.
- C Visuomet atrodo, kad dramaturgas sugaiš daug laiko, kol parašys pjesės pradžią.
- D Atrodo, kad laikas slenka lėtai, kai pjesėje vystosi svarbus įvykis.

3 klausimas: SVARBIAUSIAS DALYKAS PJESĖJE

Vienas skaitytojas pasakė: „Adamas iš šių trijų veikėjų greičiausiai yra labiausiai susijaudinęs dėl viešnagės pilyje“.

Ką šis skaitytojas galėtų pasakyti, kad pagrįstų savo nuomonę? Savo atsakymą pagrįskite remdamiesi informacija iš teksto.

.....

.....

4 klausimas: SVARBIAUSIAS DALYKAS PJESĖJE

Ką apskritai dramaturgas Molnaras nori pasakyti šioje ištraukoje?

- A Jis parodo būdą, kaip kiekvienas veikėjas išspręs savo problemas.
- B Jis priverčia savo veikėjus parodyti, kaip pjesėje atrodo amžinybė.
- C Jis pateikia tipiškos ir tradicinės pjesės įžanginės scenos pavyzdį.
- D Jis pasitelkia veikėjus vienai iš savo paties kūrybos problemų suvaidinti.

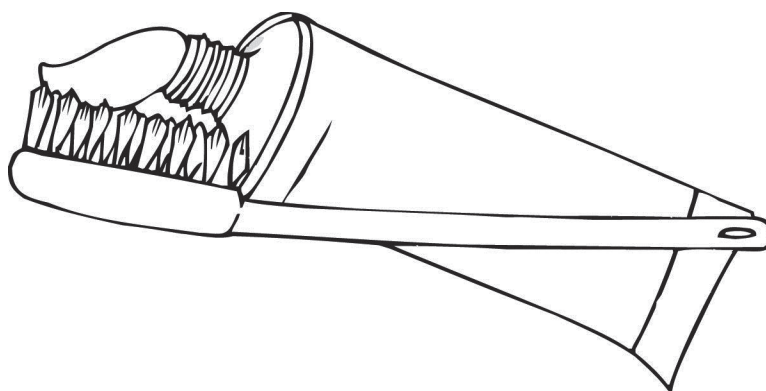

VALOMĖS DANTIS

Kuo ilgiau ir smarkiau valomės dantis, tuo švaresni jie tampa?

Britų tyrinėtojai sako, kad ne. Jie išbandė daug įvairių alternatyvų ir galų gale rado tobulą būdą valyti dantis. Geriausią rezultatą pasieksite valydami dantis dvi minutes ir per smarkiai netrindami. Jei trinate smarkiai, pažeidžiate dantų emalį ir dantenas, bet nenuvalote maisto likučių ir dantų akmenų.

Dantų valymo specialistė Bentė Hansen sako, kad dantų šepetėlį reikėtų laikyti taip pat, kaip laikote rašiklį. „Pradėkite viename kampe ir nuosekliai valykite visą eilę,“ sako ji. „Nepamirškite ir liežuvio! Ant jo gali susikaupti daugybė bakterijų, dėl kurių gali atsirasti blogas kvapas.“

„Valomės dantis“ yra straipsnis iš norvegiško žurnalo.

Atsakydami į šiuos klausimus naudokitės straipsniu „Valomės dantis“.

---

1 klausimas: VALOMĖS DANTIS

Apie ką šis straipsnis?

- A Apie geriausią būdą valyti dantis.
- B Apie geriausią dantų šepetėlį.
- C Apie tai, kaip svarbu turėti gerus dantis.
- D Apie tai, kaip skirtingi žmonės valosi dantis.

---

2 klausimas: VALOMĖS DANTIS

Ką pataria britų tyrinėtojai?

- A Valytis dantis kaip įmanoma dažniau.
- B Nebandyti valyti liežuvio.
- C Netrinti dantų per smarkiai.
- D Liežuvį valyti dažniau negu dantis.

---

3 klausimas: VALOMĖS DANTIS

Pasak Bentės Hansen, kodėl turėtumėte valyti liežuvį?

.....

.....

---

4 klausimas: VALOMĖS DANTIS

Kodėl tekste paminėtas rašiklis?

- A Kad padėtų tau suprasti, kaip laikyti dantų šepetėlį.
- B Nes viename kampe pradedi ir rašikliu, ir dantų šepetėliu.
- C Kad parodytų, jog gali valyti dantis daugeliu skirtingų būdų.
- D Nes turėtum į dantų valymą žiūrėti taip pat rimtai, kaip ir į rašymą.

ORO BALIONAS

Oro balionų skrydžio aukščio rekordas

2005 m. lapkričio 26-ąją Indijos pilotas Vijaypatas Singhania sumušė oro balionų skrydžio aukščio rekordą. Jis buvo pirmas asmuo, skridęs oro balionu 21 000 metrų virš jūros lygio.

Rekordinis aukštis:
21 000 m

Šoniniai pjūviai gali būti atverti karštam orui išleisti, kai balionas leidžiasi.

Įprasto oro baliono dydis

Aukštis:
49 m

Medžiaga: Nailonas

Pripūtimas:
2,5 valandos

Dydis: 453 000 m³
(įprastas oro balionas 481 m³)

Svoris: 1 800 kg

Gondola:

Aukštis: 2,7 m. Plotis: 1,3 m

Uždaro slėgio kabina su sandariais langais

Aliuminio konstrukcija, panaši į lėktuvų

Kelionės metu Vijaypatas Singhania dėvėjo astronauto kostiumą.

Degūnis: tik 4% lyginant su kiekiu žemės paviršiuje.

Ankstesnis rekordas:
19 800 m

Temperatūra:
-95 °C

Didelis reaktyvinis lėktuvas:

Balionas pajudėjo link jūros. Patekęs į atmosferos sraujymę buvo nuneštas atgal virš žemės.

Naujasis Delis

Apytikrė nusileidimo vieta

483 km

Mumbajus

Atsakydami į šiuos klausimus remkitės piešiniu „Oro balionas“.

1 klausimas: ORO BALIONAS

Vijaypatas Singhania panaudojo tam tikras technologijas, naudojamas kitose dviejose transporto priemonėse. Kokios tos transporto priemonės?

1. ....
2. ....

2 klausimas: ORO BALIONAS

Kokia pagrindinė šio teksto mintis?

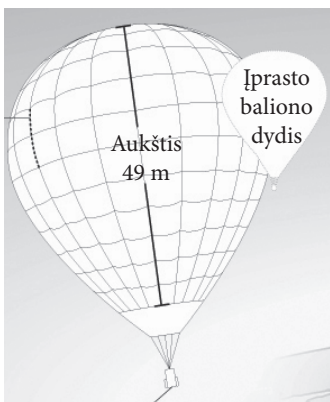
- A Singhania kelionė oro balionu buvo pavojinga.
- B Singhania pasiekė naują pasaulio rekordą.
- C Singhania skrido ir virš jūros, ir virš žemės.
- D Singhania oro balionas buvo didžiulis.

3 klausimas: ORO BALIONAS

Kodėl iliustracijoje pavaizduotas didelis reaktyvinis lėktuvas?

.....

4 klausimas: ORO BALIONAS

Kodėl šioje iliustracijoje vaizduojami du oro balionai?

- A Palyginti Singhania oro baliono dydį prieš tai, kai jis buvo pripūstas, ir po to.
- B Palyginti Singhania oro baliono dydį su kitų oro balionų dydžiu.
- C Parodyti, kad Singhania oro balionas atrodo labai mažas žiūrint nuo žemės.
- D Parodyti, kad Singhania oro balionas vos nesusidūrė su kitu oro balionu.

SKELBIMAS APIE KRAUJO DONORYSTĘ

Kraujo donorystė yra nepaprastai svarbi.

Nėra tokios medžiagos, kuri galėtų visiškai atstoti žmogaus kraują. Todėl kraujo donorystė yra nepakeičiama ir būtina, kad būtų išgelbėta gyvybė.

Kasmet Prancūzijoje 500 000 pacientų yra perpilamas kraujas.

Instrumentai, skirti paimti kraują, yra sterilūs ir vienkartiniai (švirkštas, vamzdeliai, maišeliai).

Duoti kraujo nėra rizikinga.

Kraujo donorystė:

Tai yra žinomiausia donorystės rūšis. Ji trunka nuo 45 minučių iki 1 valandos.

Yra imamas 450 ml maišelis ir keletas mažų mėginėlių, su kuriais bus atliekami testai ir patikrinimai.

- Vyras gali duoti kraujo penkis kartus per metus, moteris - tris kartus.
- Donorai gali būti nuo 18 iki 65 metų amžiaus.

Tarp kiekvieno kraujo davimo privaloma 8 savaičių pertrauka.

Tekstas paimtas iš prancūziškos interneto svetainės. Atsakdami į šiuos klausimus naudokitės tekstu „Skelbimas apie kraujo donorystę“.

---

1 klausimas: SKELBIMAS APIE KRAUJO DONORYSTĘ

Koks yra svarbiausias teksto „Skelbimas apie kraujo donorystę“ tikslas?

- A Padrąsinti žmones duoti kraujo.
  - B Apibūdinti kraujo donorystės riziką.
  - C Paaiškinti, kur galima nueiti duoti kraujo.
  - D Įrodyti, kad daug žmonių nuolatos duoda kraujo.
-

2 klausimas: SKELBIMAS APIE KRAUJO DONORYSTĘ

Aštuoniolikos metų moteris, davusi kraujo dukart per paskutinius dvylika mėnesių, nori vėl duoti kraujo. Pasak „Skelbimo apie kraujo donorystę“, kokia sąlyga būtina, kad jai būtų leidžiama tai daryti?

.....

.....

---

3 klausimas: SKELBIMAS APIE KRAUJO DONORYSTĘ

Tekste sakoma: „Instrumentai, skirti paimti kraują, yra sterilūs ir vienkartiniai...“

Kodėl tekste minima ši informacija?

- A Dar kartą patikinti, kad duoti kraują yra saugu.
- B Pabrėžti, kad kraujo donorystė yra būtina.
- C Paaiškinti, kam bus naudojamas jūsų kraujas.
- D Pateikti smulkesnę informaciją apie testus ir patikrinimus.

ŠYKŠTUOLIS

Ezopo pasakėčia

Šykštuolis pardavė visą savo turtą, nusipirko aukso gabalą ir užkasė jį vienoje vietoje šalia senos sienos. Kasdien jis ateidavo savo turto pažiūrėti. Vienas darbininkas, tai pamatęs, nutarė jį pasekti. Netrukęs suprasti, kas čia gali būti, iškasė auksą ir pavogė. Netrukus atėjo šykštuolis ir, pamatęs tuščią vietą, ėmė raudoti ir rautis plaukus. Bet kaimynas, pamatęs jį taip aimanuojančią ir sužinojęs, kas atsitiko, tarė:

– Nenusimink taip labai! Vietoj aukso padėk akmenį ir laikyk jį auksu: akmuo tau tiek pat padės. Juk ir turėdamas aukso gabalą juo nesinaudojai!

Atsakydami į šiuos klausimus naudokitės pasakėčia „Šykštuolis“.

---

1 klausimas: ŠYKŠTUOLIS

Perskaitykite šiuos sakinius ir sunumeruokite juos pagal įvykių seką tekste.

Šykštuolis nusprendė visus savo pinigus paversti aukso gabalu.

Žmogus pavogė šykštuolio auksą.

Šykštuolis iškasė duobę ir paslėpė joje savo turtą.

Šykštuolio kaimynas patarė jam pakeisti auksą akmeniu.

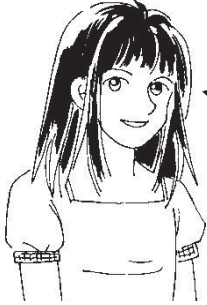
2 klausimas: ŠYKŠTUOLIS

Kaip šykštuolis gavo aukso gabalą?

.....

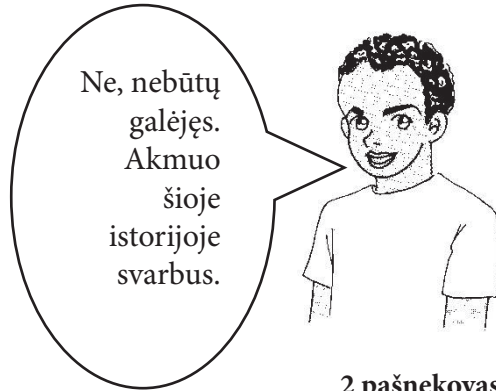
3 klausimas: ŠYKŠTUOLIS

Čia pateikta dviejų žmonių, kurie skaitė pasakėčią „Šykštuolis“, pokalbio dalis.

1 pašnekovas

Kaimynas
buvo bjaurus.
Jis būtų galėjęs
pakeisti
auksą kažkuo
geresniu nei
akmuo.

2 pašnekovas

Ne, nebūtų
galėjęs.
Akmuo
šioje
istorijoje
svarbus.

Ką 2 pašnekovas gali pasakyti, kad pagrįstų savo požiūrį?

.....

.....

4 klausimas: ŠYKŠTUOLIS

Kokia pagrindinė šios istorijos mintis?

- A Nekaupk turto, kuris gali būti pavogtas.
- B Pasitikėti kitais žmonėmis yra klaida.
- C Jei nenaudoji to, ką turi, tai tas pats, lyg to neturėtum.
- D Nesielvartauk dėl dalykų, kurių negali pakeisti.

MAKONDAS

Makondiškiai, tokios daugybės nuostabių išradimų apakinti, stačiai neišmanė kuo besistebėti. Jie kiauras naktis nemiegojo, spoksodami į blankias elektros lemputes, kurias maitino mašina, Aureliano Liūdnojo atvežta, antrąsyk parvykus traukiniu, – nemažai reikėjo laiko ir pastangų priprasti prie jos įkyraus „tum-tum“. Jie piktinosi gyvaisiais paveikslais, kuriuos klestintis verslininkas donas Brunas Krespis pradėjo rodyti teatre su bilietų kasomis it liūto nasrai, mat žiūrovų gailiai apraudotas herojus, viename filme miręs ir palaidotas, kitame vėl pasirodydavo gyvas ir sveikas ir, be to, pasivertęs arabu. Publika mokėdavo du sentavus, norėdama su herojais drauge pergyventi jų klaidų likimą, bet negalėjo pakęsti tokios negirdėtos niekšybės ir į šipulius sumalė visas kėdes. Dono Bruno Krespio prašymu, meras specialiame rašte paaiškino, kad kinas – tai tik mašina, kurianti iliuzinius vaizdus, todėl publikai neverta pernelyg audringai reikšti savo jausmų. Tada dauguma makondiškių susiprotėjo tapę naujos čigonų išmonės aukomis ir nutarė nebevaikščioti į kiną, nes, jų manymu, jiems pakanka savų bėdų ir nesą jokio reikalo apraudoti išgalvotų būtybių pramanytas negandas.

„Makondas“ yra romano ištrauka. Šioje pasakojimo dalyje pasakojama, kad išgalvotame miestelyje Makonde atsiranda traukinys, įvedama elektra ir atidaromas pirmasis kino teatras.

Atsakydami į šiuos klausimus, naudokitės ištrauka.

---

1 klausimas: MAKONDAS

Kokia filmų ypatybė supykė makondiškius?

.....

.....

.....

---

2 klausimas: MAKONDAS

Kodėl ištraukos pabaigoje makondiškiai nusprendė daugiau neiti į kino teatrą?

- A Jie norėjo pramogos ir pasilinksminimo, bet pamatė, kad filmai atspindi realų gyvenimą ir yra slegiantys.
- B Jie negalėjo įpirkti bilieto.
- C Jie norėjo savo jausmus patausoti realaus gyvenimo atvejams.
- D Jie troško išgyventi kartu su herojais ekrane, bet manė, kad filmai yra neįdomūs, neįtikinami ir prastos kokybės.

---

3 klausimas: MAKONDAS

Kas yra tos „išgalvotos būtybės“, minimos paskutinėje teksto eilutėje?

- A Vaiduokliai.
- B Pasakų herojai.
- C Filmų veikėjai.
- D Aktoriai.

---

4 klausimas: MAKONDAS

Ar jūs sutinkate su galutine makondiškių nuomone apie filmų vertę? Paaiškinkite savo atsakymą, palygindami savo ir jų požiūrį į filmus.

.....

.....

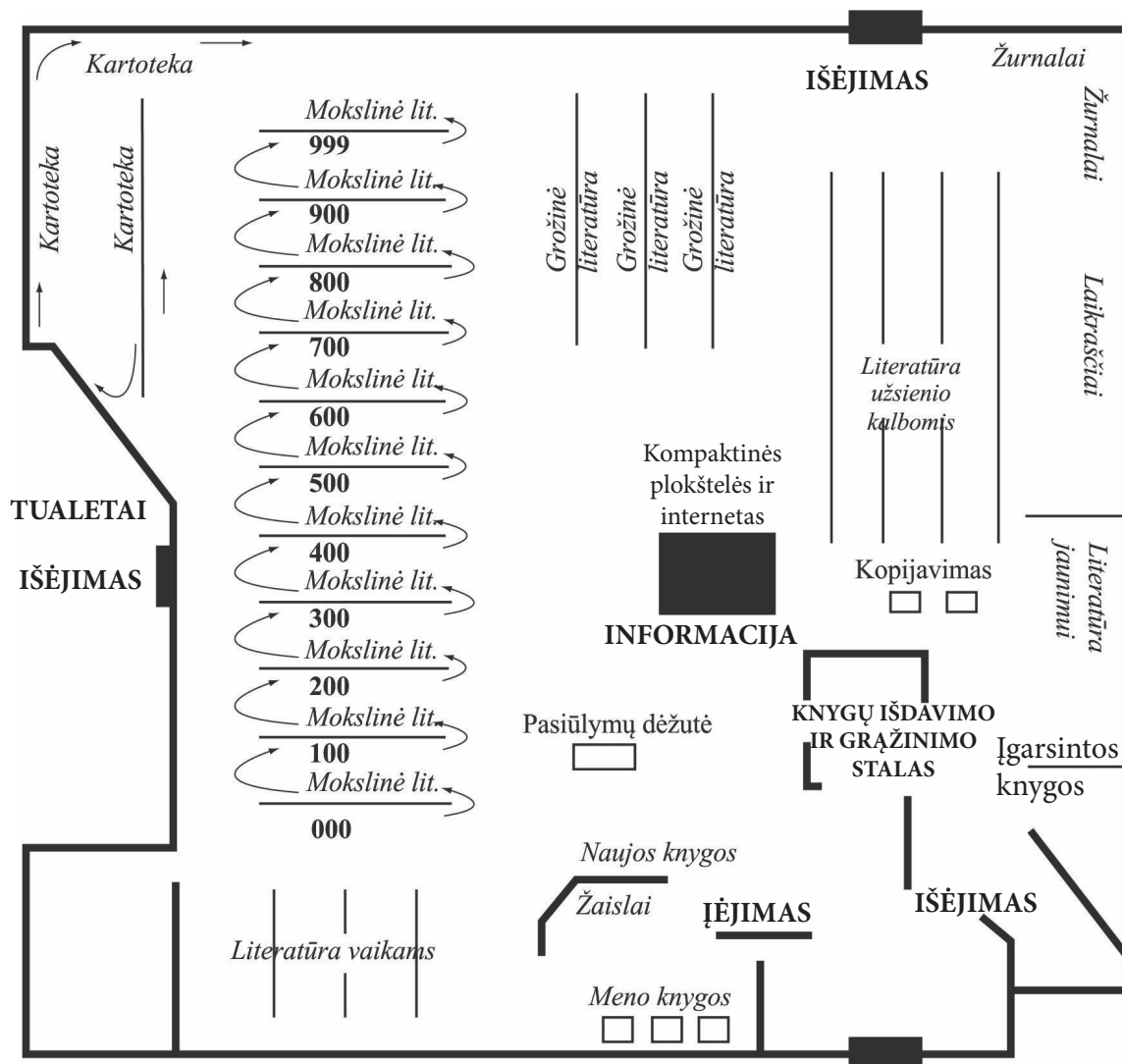
.....

.....

.....

.....

BIBLIOTEKOS PLANAS

Šiame puslapyje pateiktas bibliotekos planas. Atsakydami į šiuos klausimus naudokitės planu.

---

1 klausimas: BIBLIOTEKA

Namų darbams jums užduota perskaityti romaną prancūzų kalba. Plane apibraukite vietą, kur ieškotumėte reikiamos knygos.

2A klausimas: BIBLIOTEKA

Kur yra *Naujos knygos*?

- A Grožinės literatūros skyriuje.
  - B Mokslinės literatūros skyriuje.
  - C Netoli įėjimo.
  - D Netoli informacijos.
-

2B klausimas: BIBLIOTEKA

Paaiškinkite, kodėl būtent ši vieta parinkta *Naujoms knygoms*.

.....

MOTOCIKLAS

Ar kada nors pabudai jausdamas, kad kažkas ne taip?

Ta diena man buvo tokia.

Aš atsisėdau lovoje.

Šiek tiek vėliau atitraukiau užuolaidas.

Oras buvo baisus – pliaupė lietus.

Tada pažvelgiau į kiemą.

Štai! Štai kas – motociklas.

Jis buvo toks pat sudaužytas kaip vakar naktį.

Ir man ėmė skaudėti koją.

Atsakydami į šiuos klausimus naudokitės pasakojimu „Motociklas“.

---

1 klausimas: MOTOCIKLAS

Pasakojime žmogui kažkas buvo atsitikę praeitą naktį. Kas atsitiko?

- A Blogas oras sugadino motociklą.
  - B Blogas oras sutrukdė žmogui išeiti į lauką.
  - C Žmogus nusipirko naują motociklą.
  - D Žmogus važiuodamas motociklu patyrė avariją.
-

2 klausimas: MOTOCIKLAS

„Ta diena man buvo tokia.“

Kokia pasirodė esanti diena?

- A Gera diena.
  - B Bloga diena.
  - C Įdomi diena.
  - D Nuobodi diena.
-

3 klausimas: MOTOCIKLAS

Kodėl rašytojas pasakojimą pradeda klausimu?

- A Nes rašytojas nori sužinoti atsakymą.
- B Kad į pasakojimą įtrauktų skaitytoją.
- C Nes į klausimą yra sunku atsakyti.
- D Kad primintų skaitytojui, jog tokie dalykai pasitaiko retai.

KRYPTIS – BUENOS AIRÈS

Trys pašto lėktuvai iš Patagonijos¹, iš Čilės ir iš Paragvajaus – iš pietų, vakarų ir šiaurės – grįžta į Buenos Aires. Čia juos perkraus ir vidurnaktį pašto lėktuvas išskris į Europą.

Trys lakūnai, kiekvienas už sunkaus kaip barža variklio gaubto, nugrimzdę naktįje mąsto apie savo skrydį ir kai pasieks didžiulį miestą, nusileis pamažėle iš audringos arba ramios padangės, kaip tie egzotiški kalniečiai kad nusileidžia į klonį.

Rivjeras, atsakingas už visą oro ryšių tinklą, vaikštinėja skersai išilgai po Buenos Airių oro uostą. Jis tylus, nes, kol šie trys lėktuvai dar nenusileidę, ši diena jam tebėra grėsminga. Minutė po minutės, sulig kiekvienos telegramos priėmimu, auga Rivjero įsitikinimas, kad šis tas ir vėl išlupta iš likimo nasrų, kad šiek tiek sumažinti nežinomybės plotai, kad lėktuvų įgulos bus ištrauktos iš nakties į saugų krantą.

Priėjęs prie Rivjero, tarnautojas perdavė jam radiogramą:

- Pašto lėktuvas iš Čilės praneša, kad jau mato Buenos Airių šviesas.
- Gerai.

Netrukus Rivjeras išgirs tą lėktuvą: naktis jam tuoj atiduos jį – taip jūra, pilna potvynių, atoslūgių ir paslapčių, atiduoda krantui ilgai liūliuotą lobį. O kiek vėliau jis atgaus ir du kitus.

Tada ši diena baigsis. Tada pavargusios šių lėktuvų įgulos eis miegoti, jas pakeis kitos, pailsėjusios. Bet Rivjeras neturės poilsio: jį užlies nerimas dėl pašto lėktuvo, skrendančio iš Europos. Ir taip bus visada. Visada.

Antoine de Saint-Exupéry. *Vol de Nuit*. © Éditions Gallimard

Tekstas „Kryptis – Buenos Airės“ yra romano, parašyto 1931 metais, ištrauka. Romanas paremtas autoriaus – pašto lėktuvų, skrendančių į Pietų Ameriką, piloto – patirtimi.

Atsakydami į šiuos klausimus naudokitės pateikta ištrauka.

1 klausimas: KRYPTIS – BUENOS AIRÈS

Kas atsitinka pagrindiniam veikėjui šiame tekste?

- A Jis patiria nemalonų netikėtumą.
- B Jis nusprendžia pakeisti darbą.
- C Jis laukia, kol kažkas įvyks.
- D Jis mokosi klausytis kitų.

¹ Regionas Čilės ir Argentinos teritorijoje.

---

2 klausimas: KRYPTIS – BUENOS AIRÈS

Kaip Rivjeras jaučiasi dirbdamas savo darbą? Savo atsakymą pagrįskite, remdamiesi informacija iš teksto.

.....

.....

---

3 klausimas: KRYPTIS – BUENOS AIRÈS

Pasak antros nuo pabaigos pastraipos („Netrukus Rivjeras...“), kuo naktis ir jūra yra panašios?

- A Abi slepia tai, kas jose yra.
- B Abi yra triukšmingos.
- C Abi buvo žmonių sutramdytos.
- D Abi yra pavojingos žmonėms.
- E Abi yra tylios.

---

4 klausimas: KRYPTIS – BUENOS AIRÈS

„Kryptis – Buenos Airės“ parašyta 1931 metais. Kaip manote, ar šiais laikais Rivjero rūpesčiai būtų panašūs? Savo atsakymą pagrįskite.

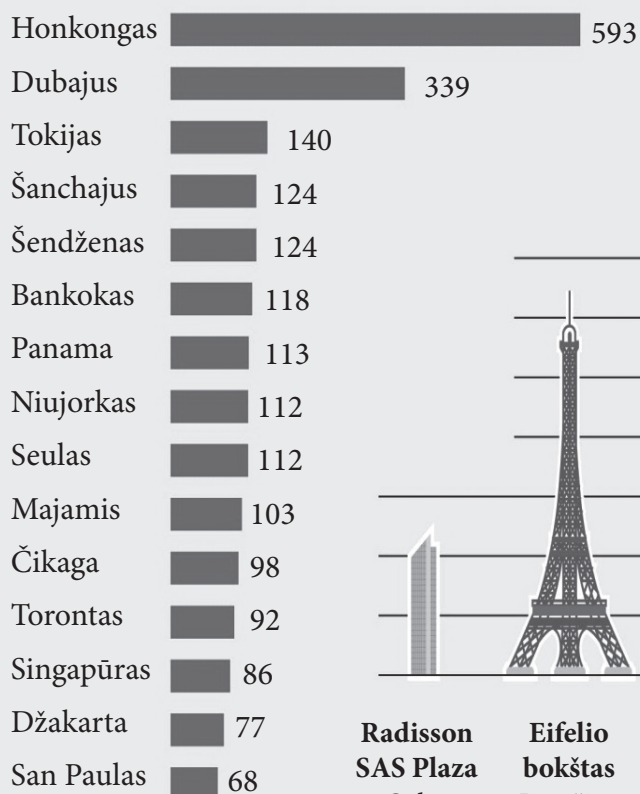
.....

AUKŠTI PASTATAI

„Aukšti pastatai“ yra straipsnis, išspausdintas 2006 m. norvegiškame žurnale.

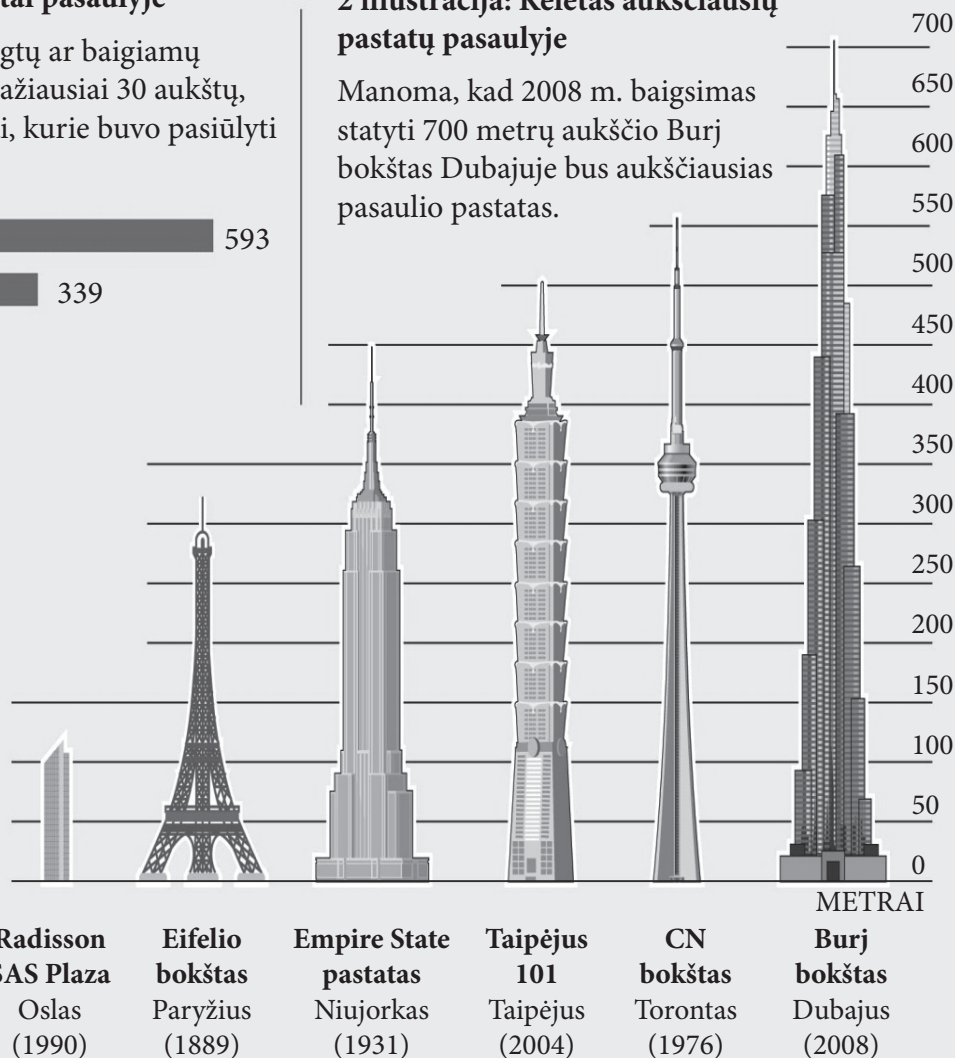
1 iliustracija: Aukšti pastatai pasaulyje

1 iliustracijoje pateiktas baigtų ar baigiamų statyti pastatų, kurie turi mažiausiai 30 aukštų, skaičius. Įtraukti tie pastatai, kurie buvo pasiūlyti nuo 2001 m. sausio.

2 iliustracija: Keletas aukščiausių pastatų pasaulyje

Manoma, kad 2008 m. baigsimas statyti 700 metrų aukščio Burj bokštas Dubajuje bus aukščiausias pasaulio pastatas.

Atsakydami į šiuos klausimus naudokitės straipsniu „Aukšti pastatai“.

1 klausimas: AUKŠTI PASTATAI

Kuris iš pastatų 2 iliustracijoje buvo aukščiausias baigtas statyti pastatas tuo metu, kai buvo publikuotas žurnalo straipsnis?

.....

2 klausimas: AUKŠTI PASTATAI

Kokia informacija pateikta 1 iliustracijoje?

- A Skirtingų pastatų aukščių palyginimas.
- B Bendras įvairiuose miestuose esančių pastatų skaičius.
- C Pastatų, viršijančių tam tikrą aukštį, skaičius įvairiuose miestuose.
- D Informacija apie pastatų stilių skirtinguose miestuose.

3 klausimas: AUKŠTI PASTATAI

Radisson SAS Plaza Oslo, Norvegijoje, yra tikrai 117 metrų aukščio. Kodėl jis buvo įtrauktas į 2 iliustraciją?

.....

.....

4 klausimas: AUKŠTI PASTATAI

Įsivaizduokite, kad informacija apie aukštus pastatus paskelbta panašiam straipsnyje po dvidešimties metų.

Žemiau pateiktame sąrašė pateikti trys publikuoto straipsnio elementai. Atsakykite, ar tikėtina, kad šie elementai pasikeis per dvidešimt metų. Lentelėje apibraukite „Taip“ arba „Ne“

Straipsnio elementas	Ar galėtų pasikeisti per dvidešimt metų?
2 iliustracijos pavadinimas.	Taip / Ne
Pastatų skaičius, parodytas 1 iliustracijoje.	Taip / Ne

PREKYBOS CENTRO SKELBIMAS

Įspėjimas dėl alergijos žemės riešutams

Citrininiai grietininiai sausainiai

Įspėjimo data: vasario 4 d.

Gamintojo pavadinimas: UAB „Riestė“

Informacija apie produktą: Citrininiai grietininiai sausainiai, 125 g (geriausias iki birželio 18 d.; geriausias iki liepos 1 d.)

Aprašas: Kai kuriuose šių partijų sausainiuose gali būti žemės riešutų gabalėlių, kurie nėra įtraukti į ingredientų sąrašą. Žemės riešutams alergiški žmonės neturėtų valgyti šių sausainių.

Vartotojo veiksmai: Jei jūs nusipirkote šių sausainių, galite grąžinti šį produktą į pirkimo vietą ir atgauti visus pinigus. Dėl papildomos informacijos galite skambinti numeriu 8 800 35978.

Skelbimas iš ankstesnio puslapio buvo pakabintas prekybos centre.

Atsakydami į šiuos klausimus naudokitės skelbimu.

1 klausimas: PREKYBOS CENTRO SKELBIMAS

Koks šio skelbimo tikslas?

- A Reklamuoti citrininius grietininius sausainius.
- B Pranešti, kada buvo pagaminti šie sausainiai.
- C Įspėti žmones dėl šių sausainių.
- D Paaiškinti, kur galima nusipirkti šių sausainių.

2 klausimas: PREKYBOS CENTRO SKELBIMAS

Koks įmonės, iškepusios sausainius, pavadinimas?

.....

3 klausimas: PREKYBOS CENTRO SKELBIMAS

Kaip pasielgtumėte **jūs**, jei būtumėte nusipirkę (-usi) šių sausainių?

.....

Kodėl taip pasielgtumėte?

Savo atsakymą pagrįskite remdamiesi teksto informacija.

.....

.....

4 klausimas: PREKYBOS CENTRO SKELBIMAS

Kodėl skelbime parašytos „geriausias iki“ datos?

.....

MOKINIŲ NUOMONĖS

Tiek daug žmonių pasaulyje miršta iš bado ar nuo ligų, o mes labiau rūpinamės tolimos ateities pasiekimais. Paliekame tuos žmones likimo valiai ir žengiame pirmyn, stengdamiesi juos pamiršti. Kiekvienais metais didelės kompanijos investuoja milijardus dolerių į kosmoso tyrimus. Jeigu pinigai, išleidžiami Visatos tyrinėjimams, būtų skirti tiems, kuriems reikia pagalbos, o ne piniguočiams, būtų galima palengvinti milijonų žmonių kančias.

Inga

Kosmoso tyrimai – daugelio žmonių įkvėpimo šaltinis. Jau tūkstančius metų svajojame apie dangų, trokštame pasiekti ir paliesti žvaigždes, norime užmegzti ryšį su tais, kurie galbūt kažkur egzistuoja, geidžiame sužinoti... Ar mes vieni Visatoje?

Kosmoso tyrimai leidžia mums pažinti pasaulį, o pažinimas skatina judėti į priekį. Realistai mums nuolat primena dabartines problemas, o svajotojai plečia mūsų akiratį. Tik svajotojų vizijos, viltys ir troškimai nuves mus į ateitį.

Beatričė

Mes kertame atogrąžų miškus, nes žemėje po jais – nafta. Įrengiame šachtas šventoje žemėje ieškodami urano. Ar mes taip pat sunaikintume ir kitą planetą tik tam, kad išspręstume savo pačių problemas? Žinoma!

Kosmoso tyrimai stiprina pavojingą įsitikinimą, kad visas žmonijos problemas gali išspręsti vis didėjanti mūsų įtaka aplinkai. Žmonės ir toliau piktnaudžiaus tokiais gamtos turtais kaip upės ir atogrąžų miškai, jeigu žinos, kad kažkur yra kita planeta, kuria bus galima pasinaudoti.

Jau padarėme pakankamai žalos Žemei, tad gal palikime Visatą ramybėje.

Vaidas

Žemės išteklių sparčiai senka. Gyventojų skaičius grėsmingai auga. Jeigu ir toliau taip gyvensime, gyvybė išnyks. Dėl aplinkos užterštumo atsirado skylė ozono sluoksnyje. Mažėja derlingų žemių, mažėja ir mūsų maisto šaltinių. Jau pasitaikė ligų ir bado atvejų, sukeltų per didelio gyventojų skaičiaus.

Kosmosas – didžiulė tuščia erdvė, kuria mes galime naudotis. Remdami visatos tyrimus, galime tikėtis, kad vieną dieną rasime planetą, kurioje galėsime gyventi. Dabar tai atrodo nerealu, bet kažkada ir kelionės į kosmosą atrodė neįmanomos. Reikalavimai sustabdyti kosmoso tyrimus tik tam, kad išspręstume dabarties problemas, rodo mūsų trumparegiškumą. Privalome galvoti ne tik apie save, bet ir apie ateinančias kartas.

Lukas

Žmonija labai daug prarastų, jei neatsižvelgtų į kosmoso tyrimų išvadas. Žinios apie Visatą ir jos susidarymą yra pernelyg svarbios, kad jų nevertintume. Kitų dangaus kūnų tyrimas padeda mums suvokti savo aplinkos problemas ir tai, kas laukia Žemės, jei neišmoksime tinkamai tvarkytis.

Kosmoso skrydžių tyrimai duoda mums ir netiesioginės naudos. Kosmoso tyrimai padėjo atsirasti lazerių technologijoms ir kitiems naujiems gydymo metodams. Žmogaus noras keliauti kosmose nulėmė ir tokių medžiagų kaip teflonas atsiradimą. Taigi naujos technologijos, sukurtos kosmoso tyrimams, gali duoti naudos kiekvienam.

Gabrielė

Rašinius ankstesniuose dviejuose puslapiuose parašė dvyliktokai. Atsakykite į šiuos klausimus naudodamiesi šiais rašiniais.

---

1 klausimas: MOKINIŲ NUOMONĖS

Į kurį iš pateiktų klausimų tikriausiai atsakinėjo dvyliktokai?

- A Su kokia didžiausia problema susiduria dabartinis pasaulis?
- B Ar jūs pritariate kosmoso tyrimams?
- C Ar tikite, kad kitose planetose egzistuoja gyvybė?
- D Kokie yra naujausi kosmoso tyrimų pasiekimai?

---

2 klausimas: MOKINIŲ NUOMONĖS

Kieno rašinys **labiausiai** prieštarauja Luko argumentams?

- A Vaido
- B Ingos
- C Gabrielės
- D Beatričės

3 klausimas: MOKINIŲ NUOMONĖS

Vertindami esminius teiginius, kuriuos išsakė šie penki dvyliktokai, nurodykite, kurio mokinio nuomonė jums artimiausia?

Mokinio vardas: .....

Savais žodžiais argumentuokite savo pasirinkimą, remdamiesi savo nuomone ir pagrindiniais to mokinio pateiktais teiginiais.

.....

.....

.....

.....

4 klausimas: MOKINIŲ NUOMONĖS

Kai kurie teiginiai yra subjektyvios nuomonės, paremtos rašančiojo idėjomis ir vertybėmis.

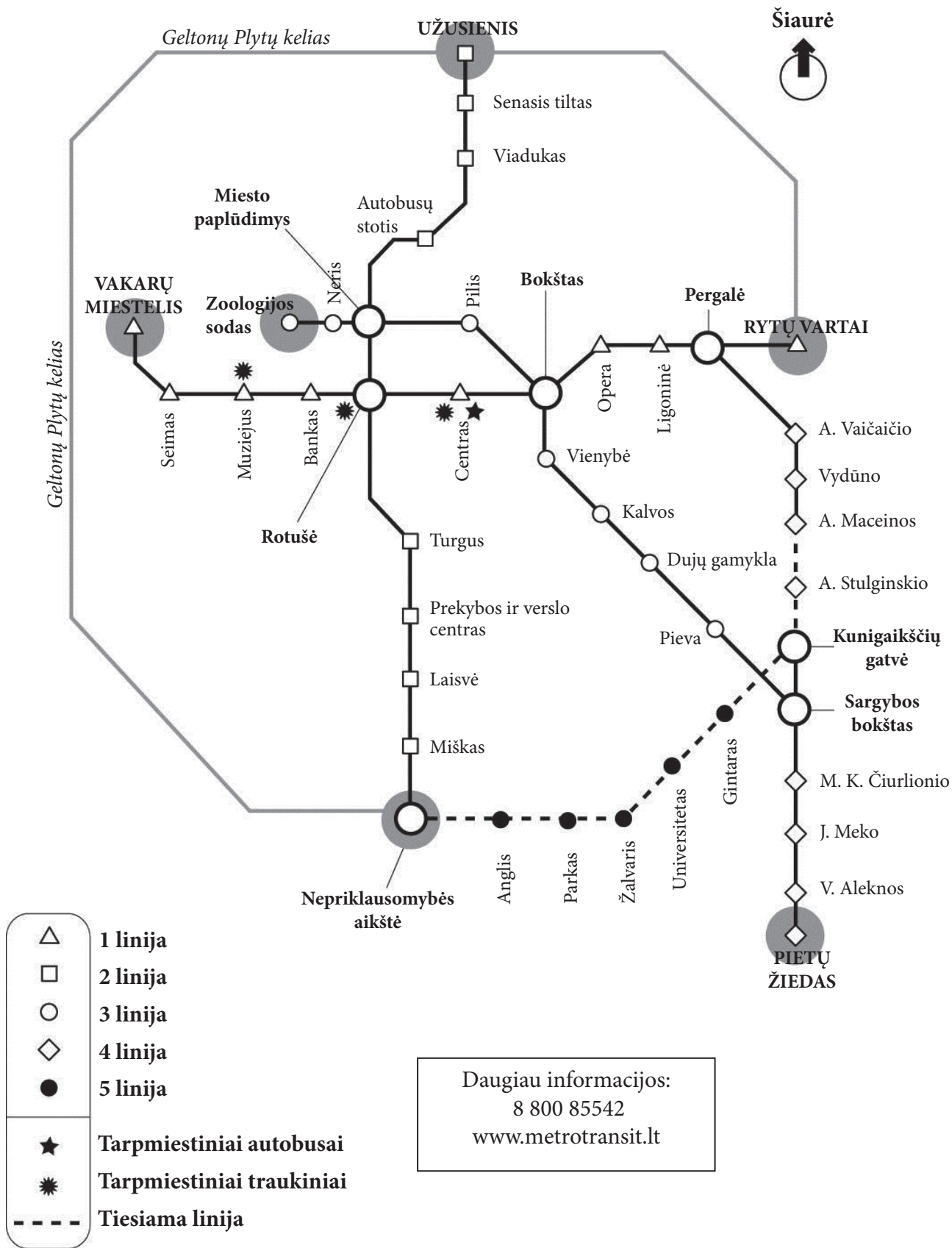
Kiti teiginiai yra faktai, kurie gali būti objektyviai patikrinti, ir todėl yra arba teisingi, arba klaidingi.

Prie kiekvienos lentelėje nurodytos mokinių rašinių citatos apibraukite „Nuomonė“ arba „Faktas“.

Pirmas atsakymas jau pažymėtas.

Citatos iš mokinių rašinių	Nuomonė ar faktas?
„Dėl aplinkos užterštumo atsirado skylė ozono sluoksnyje.“ (Lukas)	Nuomonė / Faktas
„Kiekvienais metais didelės kompanijos išleidžia milijardus dolerių kosmoso tyrimams.“ (Inga)	Nuomonė / Faktas
„Kosmoso tyrimai stiprina pavojingą įsitikinimą, kad visas žmonijos problemas gali išspręsti vis didėjanti mūsų įtaka aplinkai.“ (Vaidas)	Nuomonė / Faktas
„Reikalavimai sustabdyti kosmoso tyrimus tik tam, kad išspręstume dabarties problemas, rodo mūsų trumparegiškumą.“ (Lukas)	Nuomonė / Faktas

METRO TRANZITAS

Schema „Metro tranzitas“ ankstesniame puslapyje pateikia informacijos apie metro sistemą.

Atsakydami į šiuos klausimus naudokitės „Metro tranzitu“.

---

1 klausimas: METRO TRANZITAS

Iš kurios „Metro tranzito“ stotelės galima važiuoti ir tarpmiestiniais autobusais, ir tarpmiestiniais traukiniais?

.....

---

2 klausimas: METRO TRANZITAS

Aplink kai kurias stoteles, tokias kaip Vakarų miestelis, Zoologijos sodas ir Nepriklausomybės aikštė, yra pilkai nuspalvintas ratas. Ką šis pilkas ratas rodo apie šias stoteles?

.....

---

3 klausimas: METRO TRANZITAS

Jums reikia rasti trumpiausią kelią metro iš Vydūno stotelės į Miško stotelę.

Plane nubrėžkite kelią, kuriuo važiuotumėte.

---

4 klausimas: METRO TRANZITAS

Jei jūs esate Zoologijos sodo stotelėje ir norite nuvažiuoti į Senojo tilto stotelę, kurioje stotelėje persėstumėte į kitą liniją?

- A Rotušė.
- B Neris.
- C Užusienis.
- D Miesto paplūdimys.

DEMOKRATIJA ATĒNUOSE

A DALIS

Tukididas buvo istorikas ir karys, gyvenęs penktame amžiuje prieš Kristų, graikų klasikinėje epochoje. Jis gimė Atėnuose. Peloponeso karo tarp Atėnų ir Spartos metu (431 pr. Kristų – 404 pr. Kristų) jis vadovavo laivynui, kurio misija buvo saugoti Amfipolio miestą Trakijoje. Jam nepavyko pasiekti miesto laiku. Miestas pateko į Spartos generolo Brasido rankas, kuris pasmerkė Tukididą dvidešimčiai metų tremties. Tai jam suteikė progą surinkti išsamią informaciją apie abi kariaujančias puses ir atlikti išsamų tyrimą veikalui „Peloponeso karo istorija“.

Tukididas yra laikomas vienu iš didžiausių antikos istorikų. Aiškindamas istorijos raidą, jis svarsto natūralias priežastis ir kiekvieno individo elgesį, o ne likimą ar dievybių kišimąsi. Jo veikale faktai nėra aprašomi tarsi anekdotinės situacijos; juos siekiama paaiškinti, rasti priežastis, kurios skatino pagrindinius veikėjus elgtis taip, kaip jie elgėsi. Tukididas teikia didelę reikšmę individų elgesiui, todėl kartais įtraukia fiktyvias kalbas: jos padeda jam paaiškinti istorinių veikėjų motyvus.

B DALIS

Atėnų valdovui Perikliui (penktas amžius prieš Kristų) Tukididas priskiria šią kalbą, pasakytą karių, kurie krito mūšiuose pirmaisiais Peloponeso karo metais, garbei.

Mūsų valdymo sistema nemėgdžioja kaimyninių valstybių įstatymų; mes esame greičiau pavyzdys kitiems negu mėgdžiotojai. Mūsų sistemą vadina demokratija, kadangi joje valdžia priklauso daugumai, o ne mažumai. Mūsų įstatymai suteikia visiems lygias teises jų asmeniniuose reikaluose, o garbė visuomeniniame gyvenime remiasi nuopelnais, o ne socialine klase.

Socialinė klasė taip pat neužkerta kelio asmeniui užimti bet kokį visuomeninį postą (...). Mes, viena vertus, nesikišame į privačius reikalus, bet taip pat nelaužome įstatymų visuomeniniuose reikaluose. Mes paklūstame tiems, kuriems patikime valdžios postus, ir patys paklūstame įstatymams – visų pirma tiems, kurie gina engiamuosius, o ir tiems nerašytiems įstatymams, kuriuos laužyti laikoma gėda.

Be to, mes turime daug būdų patirti sielos malonumus. Žaidimai ir aukojimai, kuriuos švenčiame ištisus metus, mūsų privačių rezidencijų elegancija formuoja kasdieninę malonaus gyvenimo aplinką. Ji padeda išguiti bet kokį rūpestį. Kadangi daugelis miesto gyventojų atveža į Atėnus gaminių iš viso pasaulio, patiems atėniečiams kitų šalių kūriniai yra ne mažiau pažįstami kaip savi.

Tukididas, Peloponeso karo istorija (adaptuota)

Atsakydami į šiuos klausimus naudokitės tekstu „Demokratija Atėnuose“.

1 klausimas: DEMOKRATIJA ATĒNUOSE

Kodėl Tukididas buvo pasmerkta tremčiai?

- A Jis nepajėgė pasiekti atėniečiams pergalės Amfipolyje.
- B Jis perėmė Amfipolio laivyną.
- C Jis rinko informaciją apie abi kariaujančias puses.
- D Jis paliko atėniečius ir kovojo už Spartą.

---

2 klausimas: DEMOKRATIJA ATÈNUOSE

Vienas B dalies kalbos tikslų buvo pagerbti karius, kurie krito mūšiuose pirmaisiais Peloponeso karo metais.

Koks buvo KITAS šios kalbos tikslas?

.....

.....

---

3 klausimas: DEMOKRATIJA ATÈNUOSE

Kas parašė B dalies kalbą? Savo atsakymą pagrįskite remdamiesi tekstu.

.....

.....

---

4 klausimas: DEMOKRATIJA ATÈNUOSE

Kuo, anot teksto, Tukididas skyrėsi nuo kitų savo meto istorikų?

- A Jis rašė apie paprastus žmones, o ne didvyrius.
- B Jis naudojo anekdotines situacijas, ne tik faktus.
- C Jis aiškino istorinius įvykius, ieškodamas jų antgamtinių priežasčių.
- D Jis svarstė, kodėl žmonės elgėsi būtent taip, o ne kitaip.

---

5 klausimas: DEMOKRATIJA ATÈNUOSE

Pažvelkite į šią teksto dalį, pateiktą B dalies pabaigoje:

„Be to, mes turime daug būdų patirti sielos malonumus. Žaidimai ir aukojimai, kuriuos švenčiame ištisus metus, mūsų privačių rezidencijų elegancija formuoja kasdieninę malonaus gyvenimo aplinką. Ji padeda išguiti bet kokį rūpestį.“

Kuris iš šių sakinių geriausiai apibendrina šią teksto dalį?

- A Atėnų valdymo sistema leidžia bet kuriam asmeniui kurti įstatymus.
- B Pasilinksminimai ir grožis yra gero gyvenimo Atėnuose dalis.
- C Atėniečiai gyvena per didelėje prabangoje ir negali vertinti gyvenimo rimtai.
- D Visuomeninis ir privatus gyvenimas yra suprantama kaip vienas ir tas pats.

ŽYGIS PO AFRIKĄ

Žygis Šiaurės Drakensberge: Pietų Afrika / Lesotas

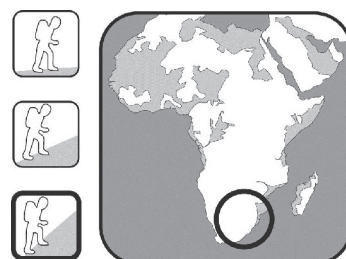
Duomenų aplankas

APŽVALGA

- Į Šiaurės Drakensbergo žygio maršrutą įtrauktas stataus Šiaurės Drakensbergo šlaito perėjimas dideliame aukštyje. Maždaug 40 mylių (65 km) ilgio maršrutą, vingiuojantį palei sieną tarp Pietų Afrikos ir Lesoto, įveikti prireiks 5 nelengvų dienų. Žygio metu išvysite daugybę išskirtinių vaizdų, pradedant kvapą gniaužiančia Amfiteatro panorama ir baigiant Velnio dantimi, kurį pamatysite lipdami Grandininėmis kopėčiomis, bei saulėtekiu, matomu nuo Mponjwane, dėl kurio tikrai verta atsikelti ankstėliau.
- Pradžia: saugoma automobilių aikštelė, Karališkasis Natalo nacionalinis parkas.
- Pabaiga: Katedros viršūnės viešbutis.
- Sunkumas ir aukštis: tai žygis pėsčiomis po aukštikalnes vienoje nuošalesnių Drakensbergo srities vietovių. Eiti gali būti gana sunku, o dienos atrodys ilgos. Kad saugiai įveiktumėte maršrutą, būtina gera orientacija.

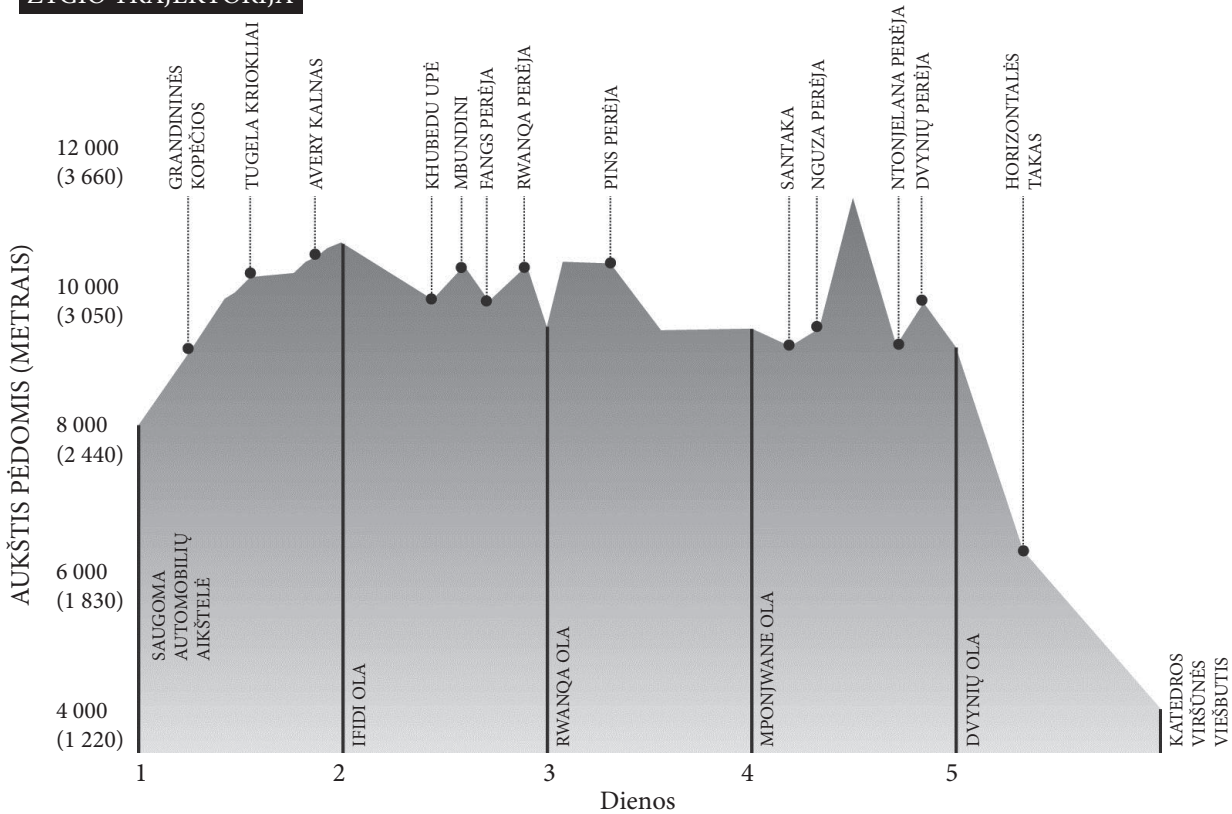
LAIKO PASIRINKIMAS IR SEZONIŠKUMAS

- Tinkamiausi mėnesiai keliauti: balandis, gegužė, birželis arba rugsėjis, spalvis, lapkritis.
- Klimatas: vasaros Drakensberge gali būti labai karštos ir labai drėgnos. Žiemos daug sausesnės, bet visuomet yra tikimybė, kad iškris kritulių, kurie aukštumose greičiausiai įgis sniego pavidalą. Pavasarį ir rudenį dienos temperatūra yra ideali (tarp 60°F / 15°C ir 70°F / 20°C), bet naktį dažnai nukrenta žemiau nulio.

TEMPERATŪRA IR KRITULIAI												
Vidutinė didžiausia dienos temperatūra												
(°F)	72	70	70	66	63	60	60	63	66	68	70	70
(°C)	22	21	21	19	17	15	15	17	19	20	21	21
Vidutinė mažiausia dienos temperatūra												
(°F)	55	55	54	48	46	41	41	43	46	48	52	54
(°C)	13	13	12	9	8	5	5	6	8	9	11	12
Vidutinis kritulių kiekis per mėnesį												
(Coliai)	9,3	8,5	7,7	3,1	1,1	0,6	0,5	1,3	2,4	4,0	6,5	7,9
(Milimetrai)	237	216	196	78	29	14	12	33	62	101	165	201
	SAU	VAS	KOV	BAL	GEG	BIR	LIE	RGP	RGS	SPA	LAP	GRD

ŽYGIO TRAJEKTORIJA

„Žygis po Afriką“ – tai ištrauka iš knygos „Klasikinės kelionės“.

Atsakydami į šiuos klausimus naudokitės tekstu „Žygis po Afriką“.

1 klausimas: ŽYGIS PO AFRIKĄ

Kokiame aukštyje yra saugoma automobilių aikštelė? Atsakymą pateikite pėdomis ir metrais.

.....pėdų (-os)

.....metrų (-ai)

2 klausimas: ŽYGIS PO AFRIKĄ

Kur, pasak pateiktos informacijos, reikėtų apsistoti po dviejų kelionės dienų?

- A Prie saugomos automobilių aikštelės.
- B Prie Ifidi olos.
- C Prie Rwanqa olos.
- D Prie Mponjwane olos.
- E Prie Dvynių olos.
- F Katedros viršūnės viešbutyje.

---

3 klausimas: ŽYGIS PO AFRIKĄ

Kuri žygio diena, jūsų manymu, turėtų būti pati sunkiausia? Savo atsakymą pagrįskite remdamiesi pateikta informacija.

.....

.....

---

4 klausimas: ŽYGIS PO AFRIKĄ

Kurios žygio dienos rytą jūs galėtumėte pamatyti saulėtekį, paminėtą apžvalgoje?

- A 1 dieną.
- B 2 dieną.
- C 3 dieną.
- D 4 dieną.
- E 5 dieną.

SKAITYMO GEBĖJIMŲ VERTINIMAS

Siekiant įvertinti mokinių gebėjimus, PISA tyrimo metu mokiniams pateikiamos įvairaus sunkumo užduotys, sudarytos vadovaujantis anksčiau išdėstytais kriterijais. Kiekvieną užduotį sudaro tekstas (arba lentelė, grafikas, diagrama ir pan.) ir keli skirtingo tipo klausimai.

Klausimai gali būti trijų tipų:

- uždarieji – su pasirenkamuoju atsakymu;
- trumpojo atsakymo, kai pakanka atsakyti vienu ar dviem žodžiais;
- atvirieji, kai mokinys turi parašyti išsamų atsakymą.

Mokinių atsakymų vertinimas priklauso nuo klausimo tipo. Atsakymai į uždaruosius ir trumpojo atsakymo klausimus vertinami 1 tašku, o atvirieji atsakymai – 2 taškais arba 1 tašku.

Dažniausiai, išskyrus kelis atvejus, kiekvienas klausimas vertinamas atskirai nuo kitų tos pačios užduoties klausimų. Vertinama griežtai pagal taisykles, pateikiamas vertinimo instrukcijose. Tai ypač svarbu kalbant apie atvirąsias užduotis, kadangi interpretuoti vaikų atsakymus nėra tokia paprasta užduotis, kokia gali pasirodyti. Instrukcijose pateikiamais pavyzdžiais stengiasi aprėpti kiek įmanoma daugiau mokinių atsakymų į klausimą variantų, tačiau visiškai jų aprėpti turimais autentiškais vaikų atsakymais ne visada pavyksta. Tokiu atveju, aptikus nestandartinį atsakymo variantą, pagal giminingus pavyzdžius stengiamasi priskirti jį prie jau apibrėžtų atsakymo kategorijų. Atkreiptinas dėmesys, jog vertinant vaikų atsakymus nekreipiama dėmesio į gramatines klaidas, raišką ar minties formulavimo tikslumą. Svarbiausia, kad atsakymas atspindėtų vertinimo instrukcijose aprašytą užduoties suvokimą.

Vertinimo instrukcijose rasite klausimų atsakymus, pateiktus iš eilės, kaip kad pateikti patys klausimai užduotyse. Uždaruųjų klausimų atsakymuose nurodyta tik atsakymą atitinkanti raidė, kitų klausimų atsakymų vertinimas aprašytas smulkiau, t. y. su galimais pavyzdžiais ir skiriamais taškais.

VERTINIMO INSTRUKCIJOS

TELEDARBAS

1 klausimas

Teisingas atsakymas: D

2 klausimas

Teisingas atsakymas (1 taškas):

Nurodo darbo rūšį ir pateikia itikimą paaiškinimą, kodėl žmogus, dirbantis tokios rūšies darbą, negalėtų jo dirbti kaip teledarbo. Atsakymai TURI nusakyti (aiškiai arba netiesiogiai), kodėl tam tikram darbui dirbti reikalingas fizinis dalyvavimas.

- ◆ Statybininkas. Vargiai įmanoma dirbti su medžiu ir plytomis per atstumą.
- ◆ Sportininkas. Reikia iš tiesų būti tam tikroje vietoje, kad užsiimtum sportu.
- ◆ Santechnikas. Negali pataisyti kieno nors kito kriauklės iš savo namų!
- ◆ Kasti griovius, nes tu turi būti ten.
- ◆ Slaugė – sunku per internetą patikrinti, ar pacientams viskas gerai.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Nurodo darbo rūšį, bet paaiškinimo nepateikia ARBA pateikia paaiškinimą, nesusijusį su teledarbu.

- ◆ Griovių kasimas.
- ◆ Gaisrininkas.
- ◆ Mokinys.
- ◆ Griovių kasimas, nes tai sunkus darbas. [*paaiškinimas neparodo, kodėl šiuo atveju teledarbas būtų neįmanomas*]

ARBA

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ Tu turi būti ten.

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Vadybininkas. Vis vien niekas tavęs nepastebi. [*nesusijęs paaiškinimas*]

3 klausimas

Teisingas atsakymas: B

MOBILIŲJŲ TELEFONŲ SAUGUMAS

1 klausimas

Teisingas atsakymas: B

2 klausimas

Teisingas atsakymas: C

3 klausimas

Teisingas atsakymas (1 taškas):

Nurodo šiuolaikinės gyvenenos veiksnį, kuris galėtų būti susijęs su nuovargiu, galvos skausmais ar negalėjimu susikaupti. Paaikškinimas gali būti savaime aiškus arba nurodytas.

- ◆ Nepakanka miego. Jei neišsimiegate, būsite pavargę.
- ◆ Per didelis užimtumas. Tai vargina.
- ◆ Per daug namų darbų, kurie vargina IR sukelia galvos skausmus.
- ◆ Triukšmas – štai kas sukelia jums galvos skausmą.
- ◆ Stresas.
- ◆ Darbas vėlai.
- ◆ Egzaminai.
- ◆ Tiesiog pasaulis yra per daug triukšmingas.
- ◆ Žmonės nebeskiria laiko poilsiui.
- ◆ Žmonės neskiria, kas svarbiausia, todėl pasidaro irzlūs ir ligoti.
- ◆ Kompiuteriai.
- ◆ Tarša.
- ◆ Per daug žiūri televiziją.
- ◆ Vaistai.
- ◆ Mikrobangų krosnelės.
- ◆ Per daug elektroninių laiškų.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ Pavargimas. [*pakartoja informaciją, nurodytą tekste*]
- ◆ Nuovargis. [*pakartoja informaciją, nurodytą tekste*]
- ◆ Negalėjimas susikaupti. [*pakartoja informaciją, nurodytą tekste*]
- ◆ Galvos skausmai. [*pakartoja informaciją, nurodytą tekste*]
- ◆ Gyvensena. [*neaišku*]

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Nesveikos ausys.
- ◆ Indeliai kiaušiniui įdėti.

4 klausimas

Teisingas atsakymas: C

SVARBIAUSIAS DALYKAS PJESĖJE

1 klausimas

Teisingas atsakymas (1 taškas):

Nurodo vakarienę arba šampano gėrimą. Gali atsakyti savais žodžiais arba pacituoti iš teksto.

- ◆ Jie buvo tik ką pavakarieniavę ir išgėrę šampano.
- ◆ „Tik ką atėjome iš valgomojo, kur puikiai pavakarieniavome“ *[tiksliai citata]*
- ◆ „Puikiai pavakarieniavome ir išgėrėme du butelius šampano“ *[tiksliai citata]*
- ◆ Vakarienė ir gėrimai.
- ◆ Vakarieniavo.
- ◆ Gėrė šampaną.
- ◆ Valgė ir gėrė.
- ◆ Buvo valgomajame.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Visi trys esame svečiai šioje pilyje.
- ◆ Jie garsiai kalbėjosi už durų. *[tai pirmojo veiksmo dalis, o ne veiksmas prieš jį]*
- ◆ Jie pasiūdinę Adamui fraką ir smokingą. *[ne prieš pat teksto įvykius]*
- ◆ Rengėsi išeiti į sceną. *[kalbama ne apie veikėjus, o apie aktorius]*
- ◆ Veiksmas vyksta pilyje prie paplūdimio, Italijoje.
- ◆ Kalbėjo apie teatrą.

2 klausimas

Teisingas atsakymas: B

3 klausimas

Teisingas atsakymas (1 taškas):

Nurodo kontrastą tarp Adamo ir kitų dviejų veikėjų ir pamini vieną ar daugiau priežasčių: Adamo, kaip neturtingiausio ar jauniausio iš šių trijų veikėjų, situaciją, kad jis dar nepratęs būti žvaigžde.

- ◆ Adamas yra neturtingas, jis turėtų jaudintis viešėdamas puošnioje pilyje.
- ◆ Jis turi būti laimingas, kad yra su šiais dviem vyrukais, kurie gali padaryti jį garsų.
- ◆ Jis rašo muziką dviem tikrai garsiems žmonėms.
- ◆ Jis yra jaunas, o jauni žmonės labiau jaudinasi dėl visko, tai faktas!
- ◆ Jis gana jaunas būti pilyje. *[minimalus priimtinas atsakymas]*
- ◆ Jis mažiausiai patyręs. *[minimalus priimtinas atsakymas]*

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ Jis jaudinasi. *[pakartoja informaciją iš klausimo]*

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Jis yra menininkas.
- ◆ Jis yra įsimylėjęs. [*nepaaiškinta, kodėl jis yra susijaudinęs dėl viešnagės pilyje*]
- ◆ Adamas turi jaudintis; be abejo, greit pasirodys solistė. [*neparemta tekstu*]
- ◆ Jam buvo duotas smokingas. [*aiškinamoji detalė, o ne priežastis*]

4 klausimas

Teisingas atsakymas: D

VALOMĖS DANTIS

1 klausimas

Teisingas atsakymas: A

2 klausimas

Teisingas atsakymas: C

3 klausimas

Teisingas atsakymas (1 taškas):

Nurodo arba bakterijas, ARBA blogo kvapo pašalinimą, ARBA abu. Galima atsakyti savais žodžiais arba pacituoti tekstą.

- ◆ Kad atsikratytum bakterijų.
- ◆ Ant liežuvio gali būti bakterijų.
- ◆ Bakterijos.
- ◆ Nes gali išvengti blogo kvapo.
- ◆ Blogas kvapas.
- ◆ Kad pašalintum bakterijas ir todėl neatsirastų blogas kvapas. [*abu*]
- ◆ Ant jo gali susikaupti daugybė bakterijų, dėl kurių gali atsirasti blogas kvapas. [*abu*]
- ◆ Bakterijos gali sukelti blogą kvapą.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Turėtum jį valyti taip, kaip laikai rašiklį.
- ◆ Nevalyk jo per smarkiai.
- ◆ Taip tu nepamirši.
- ◆ Nuvalyti maisto likučius.
- ◆ Pašalinti dantų akmenis.

4 klausimas

Teisingas atsakymas: A

ORO BALIONAS

1 klausimas

Teisingas atsakymas (2 taškai):

Nurodo ABU: lėktuvus IR erdvėlaivius (bet kokia eilės tvarka). [gali pateikti abu atsakymus vienoje eilutėje]

- ◆ 1. lėktuvas
2. erdvėlaivis
- ◆ 1. lėktuvai
2. kosminiai laivai
- ◆ 1. kelionė lėktuvu
2. kosminė kelionė
- ◆ 1. dideli reaktyviniai lėktuvai
2. kosminės raketos
- ◆ 1. reaktyviniai lėktuvai
2. raketos

Iš dalies teisingas atsakymas (1 taškas):

Nurodo TIKTAI lėktuvus ARBA erdvėlaivius.

- ◆ erdvėlaivis
- ◆ kosminė kelionė
- ◆ kosminės raketos
- ◆ raketos
- ◆ lėktuvas
- ◆ lėktuvai
- ◆ kelionė lėktuvu
- ◆ dideli reaktyviniai lėktuvai
- ◆ reaktyviniai lėktuvai

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ Dirizabliai.

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Astronauto kostiumai. [tai ne transporto priemonė]

2 klausimas

Teisingas atsakymas: B

3 klausimas

Teisingas atsakymas (1 taškas):

Nurodo aukštį. Gali nurodyti didelio reaktyvinio lėktuvo ir oro baliono palyginimą.

- ◆ Parodyti, kaip aukštai pakilo balionas.
- ◆ Pabrėžti faktą, kad balionas pakilo iš tikrųjų labai aukštai.
- ◆ Parodyti, koks įspūdingas iš tikrųjų buvo jo rekordas, – jis pakilo aukščiau negu dideli reaktyviniai lėktuvai!
- ◆ Kaip aukščio atskaitos taškas.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ Parodyti, koks įspūdingas iš tikrųjų buvo jo rekordas. [per daug neaišku]
- ◆ Kaip palyginimas.

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Ir oro balionai, ir dideli reaktyviniai lėktuvai skraido.
- ◆ Kad būtų gražiau.

4 klausimas

Teisingas atsakymas: B

SKELBIMAS APIE KRAUJO DONORYSTĘ

1 klausimas

Teisingas atsakymas: A

2 klausimas**Teisingas atsakymas (1 taškas):**

Nurodo, kad turi praeiti pakankamai laiko nuo jos paskutinio kraujo davimo.

- ◆ Priklauso nuo to, ar jau praėjo 8 savaitės nuo jos paskutinio kraujo davimo, ar ne.
- ◆ Ji gali, jei praėjo pakankamai laiko. Jei ne – tai negali.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ laikas

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Jei ji yra pakankamo amžiaus, tai gali.
- ◆ Jei šiais metais ji nedavė kraujo daugiau nei galima kartų per metus, ji gali.

3 klausimas

Teisingas atsakymas: A

ŠYKŠTUOLIS

1 klausimas

Teisingas atsakymas:

Gaunamas taškas, jei nurodoma teisinga seka: 1, 3, 2, 4.

2 klausimas

Teisingas atsakymas (1 taškas):

Teigia, kad jis pardavė viską, ką turėjo. Gali perfrazuoti ar tiesiogiai cituoti tekstą.

- ◆ Pardavė visą savo turta.
- ◆ Jis pardavė viską.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ Auksas buvo jo.
- ◆ Jis užsidirbo jį.

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Jis pavogė auksą.

3 klausimas

Teisingas atsakymas (1 taškas):

Atpažįsta, kad istorijos pagrindinė mintis yra ta, kad auksas pakeičiamas kuo nors nenaudingą ar nevertingą.

- ◆ Auksas turėjo būti pakeistas kažkuo nevertingu, kad būtų prasmė.
- ◆ Akmuo svarbus šioje istorijoje, nes visa esmė ta, kad lygiai taip pat jis būtų galėjęs paslėpti ir akmenį, nes neturėjo iš aukso jokios naudos.
- ◆ Jei auksas būtų pakeistas kažkuo geresniu už akmenį, nebeliktų prasmės, nes paslėptasis daiktas turi būti kažkas tikrai nenaudingo.
- ◆ Akmuo yra bevertis, bet šykštuoliui toks pat bevertis tapo auksas!
- ◆ Kažką geresnio jis galėtų panaudoti, bet nepanaudojo aukso, štai kodėl tas žmogus atkreipė į tai jo dėmesį.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ Akmuo buvo svarbus istorijoje. *[pakartoja informaciją iš klausimo]*
- ◆ Ten turėjo būti akmuo. *[trūksta paaiškinimo]*
- ◆ Tai būtų buvę ne tas pats. *[neaišku]*

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Tai turėjo būti akmuo, nes jis sunkus.

4 klausimas

Teisingas atsakymas: C

MAKONDAS

1 klausimas

Teisingas atsakymas (2 taškai):

Mini, kad kino filmai yra išgalvoti arba konkrečiau, kad aktoriai atgyja po to, kai jie „numiršta“. Gali tiesiogiai cituoti trečio sakinio dalį („...žiūrovų gailiai apraudotas herojus, viename filme miręs ir palaidotas, kitame vėl pasirodydavo gyvas ir sveikas ir, be to, pasivertęs arabu ...“) arba paskutinę frazę („nesą jokio reikalo apraudoti išgalvotų būtybių pramanytas negandas.“).

- ◆ Žmonės, kuriuos jie laikė mirusiais, vėl grįždavo į gyvenimą.
- ◆ Jie manė, kad filmas yra tikrovė, o taip nėra.
- ◆ Jie manė, kad žmogus, kuris mirė ekrane, tik apsimetė, ir tokiu būdu jie jautėsi apkvailinti.
- ◆ Veikėjas, kuris mirė ir buvo palaidotas viename filme, vėl buvo gyvas kitame.
- ◆ Jie nesuprato, kad filmas yra prasimanymas.
- ◆ Veikėjai, numirę viename filme, pasirodydavo kaip nauji herojai kitame. Žiūrovai jautėsi emociškai apgauti. *[ir 2 ir 1 elementai]*
- ◆ Jie manė turį pakankamai savų problemų ir jie neturėtų žiūrėti į apsimetėlius, vaidinančius problemas. *[suvokia, kad fikcija yra žmonių pasipiktinimo priežastis, nors mini kitokį aspektą]*
- ◆ Vienas iš veikėjų buvo palaidotas, o vėliau kitame filme jau vaidino arabą. *[ribinis atsakymas: labai konkretu]*

Iš dalies teisingas atsakymas (1 taškas):

Mini apgavystę ar gudrybę arba sugriautą žiūrovų pasitikėjimą. Gali cituoti „tokios negirdėtos niekšybės“ ar „...tapę naujos čigonų išmonės aukomis“.

- ◆ Jie manė esą apgauti.
- ◆ Jie jautėsi, kad švaistė savo emocijas veltui.
- ◆ Kadangi jie jautėsi tapę čigonų naujų ir neskoningų išmonių aukomis.
- ◆ Jie netoleravo tokių baisių apgavysčių.
- ◆ Jie negalėjo pakęsti tokios apgavystės, kadangi jie dar mokėjo 2 sentavus. *[beveik tiesioginis citavimas; jokio ryšio su apgavystės pobūdžiu]*
- ◆ Kadangi jie nesuprato, kaip tai veikia. *[netiesiogiai kalba apie apgavystę (bendraja prasme)]*

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ Jie pyko ant Bruno Krespio.
- ◆ Jiems nepatiko filmai.
- ◆ Jie norėjo atgauti savo pinigus.
- ◆ Jie laikė save aukomis.
- ◆ Jie buvo įtūžę.
- ◆ Jie buvo kvaili.
- ◆ Jie išreiškė savo jausmus.
- ◆ Jie sumokėjo 2 sentavus ir negavo, ko norėjo. *[pernelyg neaišku „ko jie norėjo“.]*

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Jie jautė, kad neturėtų rūpintis kitų žmonių problemomis. *[netiesa: žmonės NORĖJO rūpintis TIKRŲ žmonių problemomis]*
- ◆ Tai buvo vienintelis būdas protestuoti dėl iššvaistytų pinigų.
- ◆ Jie pyko, kadangi buvo priversti žiūrėti, kaip žmogus numirė ir buvo palaidotas. *[sudaro įspūdį, kad „jiems nepatiko filme matyti mirusius žmones“ – neteisinga interpretacija]*

2 klausimas**Teisingas atsakymas: C****3 klausimas:****Teisingas atsakymas: C****4 klausimas****Teisingas atsakymas (1 taškas):**

Nurodo požiūrį į „realizmą“ ir / arba emocinį įsijautimą į filmą. Atsakymas turi būti siejamas su idėja, kad makondiškiai filme ieškojo tikrovės. Turi būti išreikštas (ar numanomas) makondiškių ir asmeninės patirties / požiūrio palyginimas.

- ◆ Kai vieną kartą supranti, kad tai nėra tikra, gali filmu pasinaudoti kaip galimybe pabėgti nuo tikrovės. Nėra reikalo labai įsitraukti į veikėjų gyvenimus.
- ◆ Taip, aš sutinku, pasaulyje yra ir taip pakankamai kančios, taigi nereikia jos kurti dirbtinai.
- ◆ Ne, žmonės supranta, kad tai, kas atsitinka scenoje, nėra tikra.
- ◆ Priešingai negu makondiškiai, aš galiu ir akis išverkti, kol žiūriu filmą, bet, kai išeinu iš kino teatro, tuojau apie tai pamirštu.
- ◆ Aš sutinku su jais. Kodėl žmonės turėtų liūdinti save, žiūrėdami filmus? Štai kodėl man patinka tikslieji mokslai, nes jie yra grįsti faktais, o ne fantazijomis.
- ◆ Man patinka filmai, nes jie suteikia man galimybę pažvelgti į kitų žmonių, o ne mano paties problemas.
- ◆ Tam daug kas turi įtakos. Jeigu rodoma visiška nesąmonė, man nepatinka, tačiau jeigu filmas geras, tada jautiesi lyg jo pagautas ir nekreipi dėmesio, kad tai netiesa.
- ◆ Ne, man patinka žiūrėti filmus pramogai.
- ◆ Taip, filmai yra tik prasimanymas. Daug geriau, kai matai, kaip žmonės gyvena iš tikrųjų.
- ◆ Ne, įvykiai filmuose dažnai yra sutirštinti.
- ◆ Aš nesutinku su jų reakcija, nes filmai yra tiesiog toks laisvalaikio leidimo būdas, ir nereikėtų to vertinti pernelyg rimtai. Tačiau makondiškiai nėra patyrę nieko geresnio, ir aš puikiai suprantu, kaip jie jaučiasi.

ARBA

Remiasi socialiniu, istoriniu ar kultūriniu kontekstu, pavyzdžiui, kalba apie socialinės patirties pokyčius, susipažinimą su technologijomis. Atsakymas turi būti siejamas su idėja, kad makondiškiai filme ieškojo tikrovės. Turi būti išreikštas (ar numanomas) palyginimas tarp makondiškių ir asmeninės patirties / požiūrio.

- ◆ Makondiškiai buvo primityvūs ir reagavo emocionaliai. Aš ir dauguma kitų dabarties žmonių yra daugiau išmanantys.
- ◆ Jie pradėjo žiūrėti filmus laikydamiesi klaidingos nuostatos. Jie nesuprato, kad filmas nebuvo žinių laida, bet skirtas tik pasilinksminimui. Dėl to juos galima suprasti. Filmą reikėtų vertinti kaip laisvalaikio leidimo būdą. Tai ir buvo didžiausia jų problema
- ◆ Šiais laikais filmai žmonių neliūdina.
- ◆ Taip, aš sutikčiau, jeigu būčiau vienas iš jų, kadangi niekada anksčiau jie filmo nebuvo matę.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ Man patinka makondiškiai, nes aš taip pat manau, kad filmų žiūrėjimas yra laiko švaistymas.
- ◆ Man patinka filmai. Aš negaliu suprasti jų reakcijos.

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

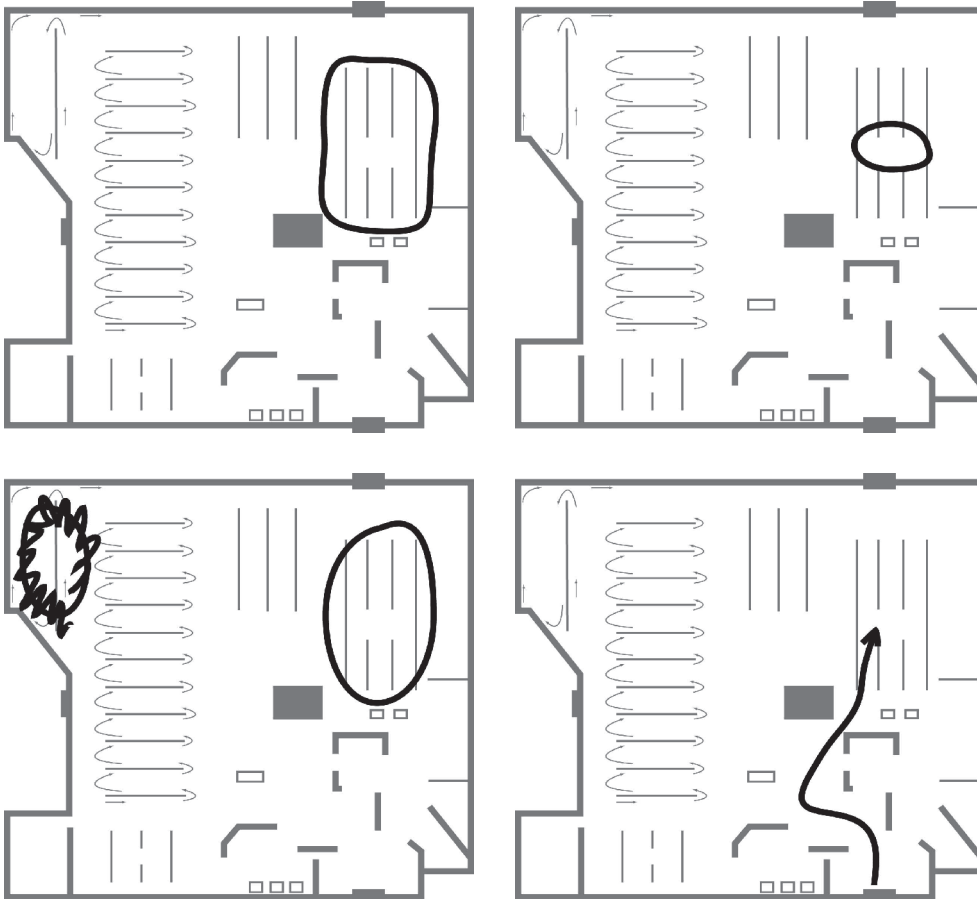
- ♦ Taip, atrodo, kad filmai, užuot buvę lengvai žiūrimi ir suteikę progą atsipalaiduoti, buvo realistiški ir emocionalūs. Filmai – pasilinksminimo forma, galimybė pamiršti realaus gyvenimo rūpesčius, pasijuokti. Makondiškiai buvo nusivylę, nes filmai, kuriuos jie matė, nebuvo skirti atsipalaidavimui, o būtent to jie troško. [*pirmieji du sakiniai neturi nieko bendra su klausimu, o paskutinis sakinys rodo, kad tekstas nesuprastas*]
- ♦ Ne, filmai turėtų būti brangesni, ir reikia specialių laikiklių puodeliams, kad būtų skrudintų kukurūzų, kokakola su ledukais ir ledinukų. Kėdžių ranktūriai turėtų pasikelti, turėtų būti specialus pakilimas kojoms, be to, garsas turi skliti iš visų pusių. [*galbūt tai tik pajuokavimas, bet jeigu ne, tai rodo visišką teksto nesupratimą*]
- ♦ Šiais laikais yra įstatymai prieš vandalizmą kino teatruose. [*atsakymas daugiau susijęs su elgesiu nei požiūriu*]
- ♦ Dabar mes turime daug geresnius kino teatrus. [*nesusiję su klausimu*]
- ♦ Taip, nes filmai nebuvo geri ir juos nervino. [*nesuprato klausimo*]

BIBLIOTEKOS PLANAS

1 klausimas

Teisingas atsakymas (1 taškas):

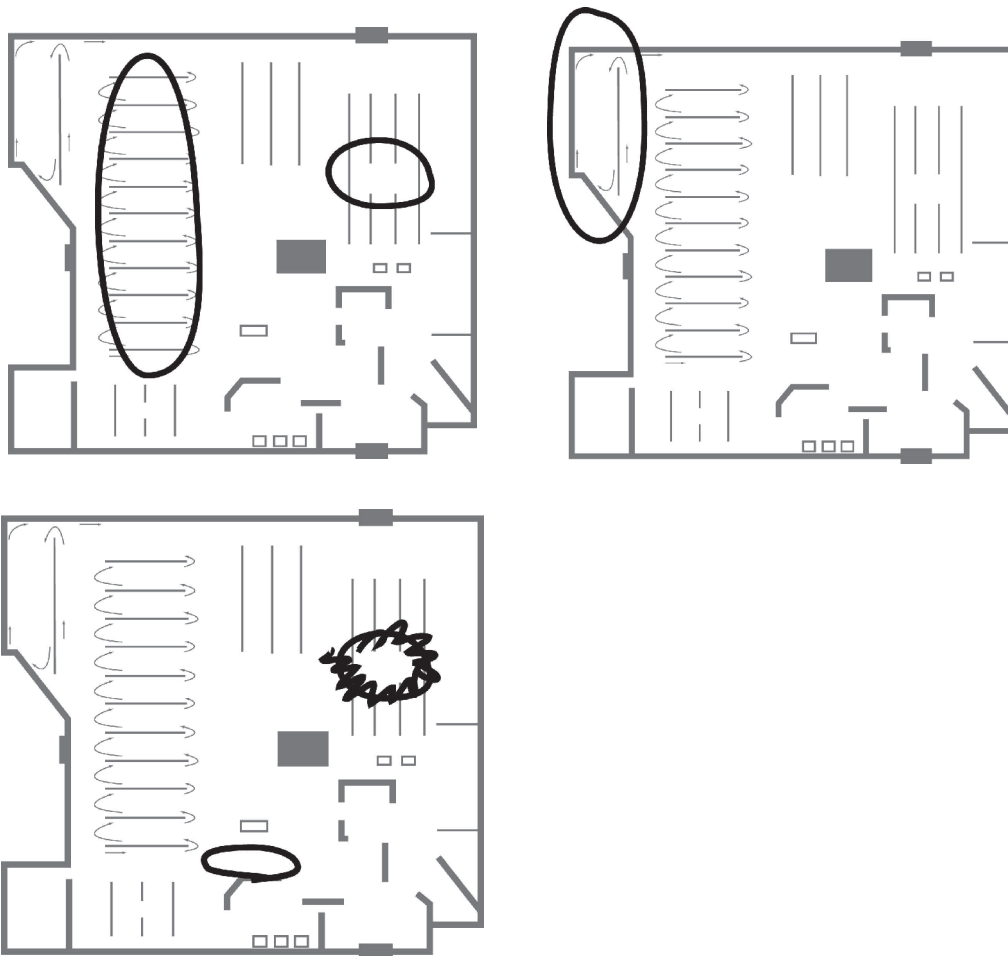
Apibraukia žodžius „literatūra užsienio kalbomis“ arba linijas (lentynas) prie šių žodžių.

[Nekreipkite dėmesio į išbrauktą atsakymą.]

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Kiti variantai; taip pat, jeigu apibraukia kelias vietas.

2A klausimas

Pastaba: Teisingas atsakymas yra C: „Netoli įėjimo“. Šis klausimas pateiktas tik dėl informacijos ir neturi įtakos vertinimui. Atsakymas įskaitomas į 2B klausimo atsakymą.

2B klausimas**Teisingas atsakymas (2 taškai):**

Atsakymas į prieš tai pateiktą klausimą (2A) teisingas. Pateikia paaiškinimą, kuris susijęs su atsakymu „netoli įėjimo“.

- ◆ Žmonės gali jas pamatyti, kai tik įeina į biblioteką.
- ◆ Jos atskirtos nuo kitų knygų ir žmonės jas gali greičiau surasti.
- ◆ Žmonės gali jas pamatyti pirmiausia. [tai parodo, jog žino, kad knygos yra netoli įėjimo]
- ◆ Jos yra lengvai pastebimos.
- ◆ Jos yra aiškiai matomos, o ne paslėptos kažkur knygų lentynose, kad turėtum jų ieškoti.
- ◆ Praeini pro jas, eidamas į grožinės literatūros skyrių.

ARBA

Atsakymas į prieš tai pateiktą klausimą (2A) teisingas. Pateikia paaiškinimą, susijusį su kitomis bibliotekos vietomis nei įėjimas.

- ◆ Tai suteikia galimybę vaikams žaisti, kol suaugusieji ieško knygos. [pripažįsta, kad naujos knygos yra netoli žaislų skyriaus]
- ◆ Kai žmonės grąžina knygas, jie pamato naujas.

Iš dalies teisingas atsakymas (1 taškas):

Atsakymas į prieš tai pateiktą klausimą (2A) neteisingas. Pateikia paaiškinimą, kuris susijęs su atsakymu į prieš tai pateiktą klausimą.

- ◆ [Atsakymas į 2A: Grožinės literatūros skyriuje.] Kadangi tai yra labiausiai naudojama bibliotekos dalis, žmonės pastebės naujas knygas.
- ◆ [Atsakymas į 2A: Netoli informacijos.] Kadangi jos yra netoli informacijos, bibliotekininkas gali atsakyti į klausimus apie jas.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą. Nevertinama, ar atsakymas į prieš tai pateiktą klausimą buvo teisingas, ar ne.

- ◆ Kadangi tai geriausia vieta.
- ◆ Jos taip pat yra netoli įėjimo. [*pasako, kur yra naujos knygos, nepateikdamas paaiškinimo*]
- ◆ Naujos knygos yra netoli pasiūlymų dėžutės. [*pasako, kur yra naujos knygos, nepateikdamas paaiškinimo*]

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

Nevertinama, ar atsakymas į prieš tai pateiktą klausimą buvo teisingas, ar ne.

- ◆ Žmonės gali pastebėti jas, kai žiūrinėja laikraščius. [*netikslu – teigia, kad naujos knygos yra prie laikraščių*]
- ◆ Todėl, kad nėra kur daugiau jas padėti. [*neįtikinama*]
- ◆ Kai kurie žmonės mėgsta skaityti naujas knygas. [*atsakymas nesusijęs su klausimu*]
- ◆ [Atsakymas į 2A: Grožinės literatūros skyriuje.] Ten jas lengva surasti. [*atsakymas nesusijęs su atsakymu, duotu 2A*]

MOTOCIKLAS**1 klausimas**

Teisingas atsakymas: D

2 klausimas

Teisingas atsakymas: B

3 klausimas

Teisingas atsakymas: B

KRYPTIS – BUENOS AIRÈS**1 klausimas**

Teisingas atsakymas: C

2 klausimas

Teisingas atsakymas (1 taškas):

Apibūdina, kaip Rivjeras jaučiasi dirbdamas savo darbą ir nurodo įtampą, atkaklumą, krūvį ar atsakomybės jausmą IR pateikia paaiškinimą, susijusį su atitinkama teksto dalimi. Gali atsakyti savais žodžiais arba pacituoti iš teksto. Citata turi atitikti įvardytą jausmą.

- ◆ Jis yra užsivertęs darbais. Ir paskutinėje eilutėje parašyta, kad jis niekada nesiils.
- ◆ Jis įsitempęs. „...ši diena jam tebėra grėsminga“
- ◆ Jis yra prislėgtas savo darbo. Visą dieną jaudinasi dėl tų trijų lėktuvų, o po to dar jis turi jaudintis dėl Europos lėktuvo!
- ◆ Jis susitaikęs su savo likimu. Tai galima matyti iš to paskutinio „visada“, kadangi jis mano, kad tai, kas vyksta, niekada nepasikeis.
- ◆ Jis iš tikrųjų jaudinasi dėl savo darbo. Jis negali atsipalaiduoti, kol nėra tikras, kad kiekvienas yra saugus. [*įtraukia bendrą nuorodą į tekstą*]

Iš dalies teisingas atsakymas (1 taškas):

Apibūdina, kaip Rivjeras jaučiasi savo darbe ir nurodo įtampą, atkaklumą, krūvį ar atsakomybės jausmą be paaiškinimo ir nuorodą į tekstą.

- ◆ Jis iš tiesų jaučiasi atsakingas už viską, kas vyksta.
- ◆ Jis įsitempęs.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Jis mėgsta savo darbą, nes taip jis kontroliuoja daugelį dalykų. [*nepagrįsta tekstu*]
- ◆ Jis mano, kad jo darbas šaunus, kadangi jis gali stebėti lėktuvus. [*nepagrįsta tekstu*]

3 klausimas

Teisingas atsakymas: A

4 klausimas

Teisingas atsakymas (1 taškas):

Atsako ar leidžia netiesiogiai suprasti, jog atsakymas yra Taip ARBA Ne, nurodo laikmečiu pagrįstą palyginimą IR pagrindžia savo atsakymą. Gali nurodyti materialinius dalykus, kaip antai – technologinį progresą ar saugumo stiprinimą, ARBA psichologinius dalykus, pavyzdžiui, nerimą. Atsakymas turi būti susijęs su tiksliu teksto interpretacija.

- ◆ Dabar pilotai (lėktuvai) turi labai jautrius prietaisus, kad galėtų orientuotis, taip išspręsdami technines problemas, kai gamtinės sąlygos yra blogos.
- ◆ Ne, dabar lėktuvai turi radarus ir automatines pilotavimo sistemas, kurios gali padėti jiems išvengti pavojingų situacijų.
- ◆ Taip, lėktuvais skristi vis dar pavojinga, kaip ir vykti bet kokia kita transporto priemone. Susidūrimo ar gedimo grėsmė niekada neišnyks.
- ◆ Dabar naujos technologijos ir technikos progresas yra labai juntamas. Ir ne tik lėktuvuose, bet ir pakilimo takuose.
- ◆ Taip, vis dar yra pavojus, kad lėktuvas suduš.
- ◆ Ne, anksčiau nebuvo jokios teroristų išpuolių baimės.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ Ne, baimės šiandien yra kitokios.
- ◆ Taip, tam tikra pažanga padaryta.
- ◆ Tam tikra prasme taip, bet šiuolaikiniame kontekste. [*neaišku*]
- ◆ Per daugybę metų žmonės būtų tai pakeitę. [*neaišku*]

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Ne, nes dabar niekas neskraido naktį. [*neatitinka tikrovės*]
- ◆ Ne, nes dabar pilotai daug geriau apmokyti. [*nesusiję*]
- ◆ Ne, Rivjeras iš tikrųjų laimingas dėl savo darbo, bet dabar yra teroristų, dėl kurių reikia nerimauti. [*netiksliai teksto interpretacija*]

AUKŠTI PASTATAI

1 klausimas**Teisingas atsakymas (1 taškas):**

- ◆ CN bokštas.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Kiti atsakymai.

- ◆ Burj bokštas.

2 klausimas**Teisingas atsakymas: C****3 klausimas****Teisingas atsakymas (1 taškas):**

Nurodo faktą, kad straipsnis yra iš norvegiško žurnalo arba kad tikėtina, jog skaitytojai yra norvegai.

- ◆ Jis yra iš norvegiško žurnalo.
- ◆ Jis yra parašytas Norvegijos žmonėms. Todėl siekiama suteikti jiems tam tikrą perspektyvos pojūtį.
- ◆ Parodyti Norvegijos žmonėms, kad jie iš tikrųjų neturi labai aukštų pastatų!

Iš dalies teisingas atsakymas (1 taškas):

Nurodo *SAS Plaza* kaip atskaitos tašką ar palyginimą nesiedami su Norvegija.

- ◆ Palyginimui.
- ◆ Turėti atskaitos tašką.
- ◆ Kad galėtume suprasti, kokie skalėje yra kiti pastatai.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ 117 metrų yra vis dėlto gana didelis aukštis.
- ◆ Kadangi tai yra vienas iš aukščiausių pastatų pasaulyje.
- ◆ Jis yra 30 ar daugiau aukštų aukščio.
- ◆ Tai yra aukščiausias pastatas Norvegijoje. [*per daug neaišku – jokio ryšio su skaitytojų auditorija*]
- ◆ Kadangi jis yra norvegų. [*per daug neaišku – jokio ryšio su skaitytojų auditorija*]

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Jis yra vienintelis viešbutis. [*teisingai, bet į šį tekstą jis yra įtrauktas ne dėl to*]
- ◆ Jis yra vienintelis be smailės. [*teisingai, bet į šį tekstą jis yra įtrauktas ne dėl to*]

4 klausimas**Teisingas atsakymas:**

Taškas gaunamas, jei nurodomi abu teisingi atsakymai, t.y. tokia tvarka: Ne, Taip.

PREKYBOS CENTRO SKELBIMAS**1 klausimas****Teisingas atsakymas: C****2 klausimas****Teisingas atsakymas (1 taškas):**

Teisingai įvardija gamintojo pavadinimą.

- ◆ „Riestė“
- ◆ UAB „Riestė“

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ gamintojas
- ◆ kažkas
- ◆ įmonė

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Citrininiai grietininiai
- ◆ prekybos centras
- ◆ kepėjas

3 klausimas

Vertinimo pastaba: atsakymus koduokite kaip vieną vienetą. Žemiau pateiktuose kodavimo nurodymuose 3A skirta pirmajai daliai, 3B – antrajai daliai.

Teisingas atsakymas (1 taškas):

3A: Pateikia atsakymą, kuris paremtas supratimu, kad sausainiai gali būti gražinti atgaunant pinigus. Gali kalbėti apie sausainių valgymą, sausainių nevalgymą, jų grąžinimą ar jų atsikratymą koku nors kitu būdu IR

3B: duoda paaiškinimą, kuris atitinka ir atsakymą 3A dalyje.

- ◆ (3A)
Papraščiau gražinti mano pinigus.
- ◆ (3B)
Man taip siūlo daryti.
Aš esu alergiškas žemės riešutams.
Jie padarė klaidą.
Ten gali būti (dar) kažkas blogai.
Aš nemėgstu žemės riešutų.

- ♦ (3A)
Išmesčiau juos.
(3B)
Aš esu alergiškas žemės riešutams.
Ten gali būti kokia nors problema.
- ♦ (3A)
Suvalgyčiau juos.
(3B)
Žemės riešutai man nepakenks.
Aš nesu alergiškas žemės riešutams.
Aš mėgstu žemės riešutus.
- ♦ (3A)
Atiduočiau juos klasės draugei.
(3B)
Ji nealergiška žemės riešutams.
- ♦ (3A)
Nieko.
(3B)
Aš nesu alergiškas žemės riešutams.
Aš nenorėčiau grįžti į parduotuvę.

ARBA

3A: Pacituoja arba persako savais žodžiais tinkamą teksto dalį be paaiškinimo (turint omenyje, kad tekste pasakyta, ką reikia daryti, ir kad nereikia daugiau jokio paaiškinimo)

- ♦ (3A) Gražinčiau šį produktą į pirkimo vietą ir atgaučiau visus pinigus. Arba paskambinčiau telefonu 8 800 35978 dėl papildomos informacijos.
(3B) (atsakymo nėra)
- ♦ (3A) Gražinčiau šį produktą į pirkimo vietą ir atgaučiau visus pinigus.
(3B) (atsakymo nėra)
- ♦ (3A) Paskambinčiau telefonu 8 800 35978 dėl papildomos informacijos.
(3B) (atsakymo nėra)
- ♦ (3A) Paskambinčiau duotu numeriu dėl papildomos informacijos.
(3B) (atsakymo nėra)

ARBA

3A: atsakymo nėra IR 3B: pateikia paaiškinimą, kodėl nesiiimtų jokių veiksmų

- ♦ (3A) (atsakymo nėra)
(3B) Aš nesu alergiškas žemės riešutams.
- ♦ (3A) (atsakymo nėra)
(3B) Nenorėčiau grįžti į parduotuvę.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ♦ (3A) nežinau
(3B) Juose galėtų būti žemės riešutų.
- ♦ (3A) Suvalgyčiau juos.
(3B) Ten galėtų būti žemės riešutų.

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ♦ (3A) (atsakymo nėra)
(3B) Patikrinčiau, ar juose nėra riešutų.
- ♦ (3A) Suvalgyčiau juos.
(3B) Atrodo, kad juos galima valgyti.

- ♦ (3A) Kam nors juos atiduočiau.
(3B) Nesvarbu.
- ♦ (3A) (atsakymo nėra)
(3B) Aš esu alergiškas žemės riešutams.
- ♦ (3A) (atsakymo nėra)
(3B) Žemės riešutai gali būti pavojingi.
- ♦ (3A) Išmesčiau juos.
(3B) Jie jau nebegalioja.

4 klausimas

Teisingas atsakymas (1 taškas):

Nurodo faktą, kad šios datos padeda nustatyti sausainių partijas, kurios yra pakenktos.

- ♦ kad būtų galima nustatyti partiją (-as)
- ♦ taip žinai, kuriuose pakeliuose yra žemės riešutų

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Nurodo, kada sausainiai turėtų būti suvalgyti

- ♦ nes tada juos suvalgai
- ♦ kad praneštų, kada suvalgyti sausainius
- ♦ taip nelaikai jų per ilgai
- ♦ kad praneštų, kada jie baigia galioti

ARBA

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ♦ Tai yra data.

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ♦ Taip žinai, kada skelbimas yra nebesvarbus.

MOKINIŲ NUOMONĖS

1 klausimas

Teisingas atsakymas: B

2 klausimas

Teisingas atsakymas: A

3 klausimas

Teisingas atsakymas (1 taškas):

Parodo tikslų pasirinkto mokinio nuomonės apie kosmoso tyrimus supratimą IR paaiškina, kodėl su juo sutinka. Privalo pateikti argumentus, kurie atspindi tik to mokinio nuomonę (pvz., privalo ne tik pasakyti, ar mokinsys už, ar prieš kosmoso tyrimus). Atsakymas turi aiškiai arba netiesiogiai remtis pasirinkto mokinio pagrindiniais argumentais:

1. pateikiant savo argumentus (šiuo atveju atsakymas gali būti citata ar teksto perfrazavimas);
IR / ARBA
2. interpretuojant ar apibendrinant pasirinkto mokinio argumentus savais žodžiais.

KIEKVIENO MOKINIO PAGRINDINIŲ ARGUMENTŲ SANTRAUKA:

Inga: Privalo aiškiai arba netiesiogiai nurodyti, kad Inga yra prieš kosmoso tyrimus ir aiškiai arba netiesiogiai remtis jos argumentu, kad mes turėtume panaudoti pinigus ne kosmoso tyrimams, o (pagalbos reikalingiems) žmonėms.

- ◆ Yra daug svarbiau padėti žmonėms žemėje, o ne švaistyti pinigus kosmoso tyrimų technologijoms [*savais žodžiais pakartoja Ingos argumentą*]
- ◆ Inga. Aš manau, kad pirmiausia mes turime pasirūpinti tuo, kas vyksta žemėje, prieš išmesdami pinigus kosmoso tyrimams. Aš suprantu kai kurių šių tyrimų svarbą, bet manau, kad pirmiausia reikia padėti alkstantiems ir sergantiems mūsų pasaulyje. [*apibendrina Ingos argumentus savais žodžiais ir pateikia savo komentarą*]

Beatričė: Privalo aiškiai arba netiesiogiai nurodyti, kad Beatričė pritaria kosmoso tyrimams ir aiškiai arba netiesiogiai remtis jos argumentu, kad kosmoso tyrimai yra pozityvi žmonijos pastangų raiška. Privalo atskirti jos ir Luko pozicijas.

- ◆ Beatričė. „Kosmoso tyrimai leidžia mums pažinti pasaulį.“ Akiračio plėtimas nedaro jokios žalos. [*cituoja iš ištraukos ir prideda savo argumentą*]

Vaidas: Privalo aiškiai arba netiesiogiai nurodyti, kad Vaidas yra prieš kosmoso tyrimus ir aiškiai arba netiesiogiai remtis jo argumentu, kad kosmoso tyrimai yra susiję su žala aplinkai, ARBA kad žmonės sunaikins visatą, jeigu tik turės galimybę, ARBA kad kosmoso tyrimai tik padrąsina mus žaloti Žemę. Teisingi ir atsakymai, kuriuose teigiama, kad Vaidas pirmenybę teikia Žemės aplinkos pagerinimui, ARBA kad mes turime pakeisti save ar savo nuostatas.

- ◆ Vaidas. Aš sutinku su juo, kadangi jis susirūpinęs dėl aplinkos ir mano, kad turėtume palikti visatą ramybėje. [*savais žodžiais reziuumuoja pagrindinius Vaido argumentus*]
- ◆ Vaidas. Vaidas sako, kad mes turime liautis naikinę savo aplinką. Aš manau, kad tai pats svarbiausias dalykas, su kuriuo susiduria šiandienos pasaulis. [*savais žodžiais reziuumuoja Vaido argumentus ir priduria savo pastabą; netiesiogiai parodo, kad supranta Vaido poziciją apie kosmoso tyrimus*]

Lukas: Privalo aiškiai arba netiesiogiai nurodyti, kad Lukas pritaria kosmoso tyrimams, ir aiškiai arba netiesiogiai remtis jo argumentais, kad žmonėms reikia rasti kitą planetą, kur galėtų gyventi, IR / ARBA kad gyvybė Žemėje išnyks. Gali remtis jo teiginiu, kad turime vadovautis ilgalaikiu požiūriu, bet privalo aiškiai arba netiesiogiai atskirti jo nuomonę nuo Beatričės.

- ◆ Lukas. Aš sutinku su Luku, nes, jeigu nenorime visiškai išnykti, turime ieškoti kitos vietos, kur galėtume gyventi, kai visiškai sunaikinsime Žemę. [*perfrazuoja vieną pagrindinių Luko argumentų*]

Gabrielė: Privalo aiškiai arba netiesiogiai nurodyti, kad Gabrielė pritaria kosmoso tyrimams ir aiškiai arba netiesiogiai remtis jos argumentu, kad kosmoso tyrimai praplečia mūsų žinias IR / ARBA kad tai, ko išmokstame iš kosmoso tyrimų, galime pritaikyti kitiems dalykams.

- ◆ Gabrielė. Visą laiką mes skirtingais būdais plečiame savo žinias ir kosmoso tyrimai mums padeda jas praplėsti. [*apibendrina pagrindinį Gabrielės argumentą*]

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą ar sutelkia dėmesį į (nereikšmingas) argumentų detales.

- ◆ Inga. Mes neturėtume palikti tų žmonių likimo valiai ir žengti pirmyn, stengdamiesi juos pamiršti. [*nieko daugiau, tik labai artima tekstui parafrazė*]
- ◆ Inga. Aš sutinku su Inga, kadangi pinigai, išleidžiami Visatos tyrinėjimams, turėtų būti skirti tiems, kuriems reikia pagalbos. [*nieko daugiau, tik labai artima tekstui parafrazė*]
- ◆ Gabrielė. Kadangi ji pateikia geriausias argumentus. [*neaišku*]
- ◆ Lukas. Lukas sako, kad Žemėje gyvybė negali išlikti ir mes turime ieškoti kitos planetos. [*tik labai artima tekstui parafrazė*]
- ◆ Lukas. Jo atsakymas šaunias. [*neaišku*]
- ◆ Inga. Jos pasisakymas yra tiesa. [*nesiremia pagrindiniais argumentais*]
- ◆ Lukas. Kadangi skylė ozono sluoksnyje yra rimta problema. [*sutelkia dėmesį tik į dalį argumento*]

- ♦ Lukas. Jis tikrai susirūpinęs aplinka. Ir jis fainas, gerbia gamtą. [*neatskiria Luko ir Vaido pozicijų; jie abu susirūpinę aplinka*]
- ♦ Beatričė. Kadangi aš sutinku, kad kosmoso tyrimai yra svarbūs mūsų ateičiai. [*neatsieja Beatričės ir Luko pozicijų; jie abu pasisako už kosmoso tyrimus*]

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ♦ Beatričė. Žmonės ilgiau negalės išgyventi Žemėje, taigi mes turime persikraustyti kažkur kitur. [*netiksliai paaiškintas Beatričės argumentas*]
- ♦ Gabrielė. Ji teisi, kad greitai pasibaigs žemės išteklių, ir ką mes tada darysime? [*supainiota su Luko argumentais*]
- ♦ Iššūkis – man tai patinka. [*nėra sąsajų su tekstu*]

4 klausimas

Teisingas atsakymas:

Taškas gaunamas, jei visi 3 atsakymai yra teisingi: Faktas, Nuomonė, Nuomonė.

METRO TRANZITAS

1 klausimas

Teisingas atsakymas (1 taškas):

Aiškiai nurodo Centro stotį. Gali paminėti liniją.

- ♦ Centro stotelė.
- ♦ Centras.
- ♦ Centras (Rytų vartai).
- ♦ Centras (1 linija).

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Kiti atsakymai.

- ♦ Stotyje.
- ♦ Bokštas.
- ♦ 1 linija.

2 klausimas

Teisingas atsakymas (1 taškas):

Nurodo faktą, kad šios stotelės yra linijos pabaigoje.

- ♦ Linijos pabaigą.
- ♦ Galinę stotelę.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

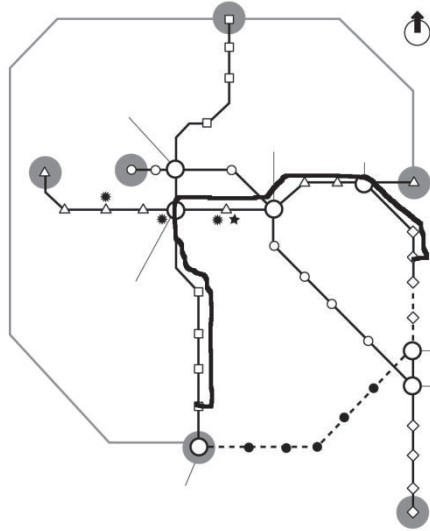
ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ♦ Ten galima persėsti į autobusą. [*galbūt, bet ne tai rodo pilkas ratas*]
- ♦ Jos yra judriausios stotelės.
- ♦ Jos yra didžiausios stotelės.

3 klausimas***Teisingas atsakymas (2 taškai):***

Nubrėžia kelią, kaip parodyta žemiau pateiktame paveikslėlyje:

Iš dalies teisingas atsakymas (1 taškas):

Nubrėžia kelią, kaip parodyta žemiau pateiktame paveikslėlyje:

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Kiti atsakymai.

4 klausimas***Teisingas atsakymas: D***

DEMOKRATIJA ATĒNUOSE

1 klausimas

Teisingas atsakymas: A

2 klausimas

Teisingas atsakymas (2 taškai):

Pateikia atsakymą, kuris yra tikėtinas ir susijęs su tekstu. Atsakymuose gali būti nurodytas vienas ar daugiau šios kalbos motyvų, kaip antai: itikinti karius tęsti kovą; paguosti mirusiųjų šeimas; ugdyti Atėnų piliečių savigarbą; išryškinti Atėnų dorybes lyginant su Sparta ar kitais miestais.

- ◆ Siekė, kad žmonės didžiuotųsi Atėnais.
- ◆ Išaukštinti demokratiją.
- ◆ Paaiškinti Atėnų demokratijos pranašumus.
- ◆ Įtikinti žmones, kad Atėnai vis dar stiprūs, nors šiuo metu ir turi tam tikrų bėdų.
- ◆ Sustiprinti teigiamą mąstymą ir požiūrį.
- ◆ Paskatinti, išjudinti žmones.
- ◆ Sužadinti patriotizmą.
- ◆ Laimėti kitus rinkimus.
- ◆ Siekė populiarumo.
- ◆ Siekė, kad žmonės būtų agresyviau nusiteikę prieš spartiečius.

ARBA

Nurodo, kad Tukididas siekė suprasti Periklio motyvaciją ar mąstymą.

- ◆ Paaiškinti Periklio motyvaciją / psichologiją.
- ◆ Paaiškinti jo elgesį.

Iš dalies teisingas atsakymas (1 taškas):

Atsakyme tik nurodoma, kad jis paiškina, kaip veikia demokratija.

- ◆ Pristatyti demokratiją.
- ◆ Paaiškinti žmonėms demokratiją.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ Pagerbti mirusius karius. [pakartoja klausimą]

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Kalbos tema yra Atėnai. [nepaminėtas tikslas]
- ◆ Prajuokinti žmones. [klaidinga]

3 klausimas

Teisingas atsakymas (2 taškai):

Nurodo Tukididą (tiesiogiai ar netiesiogiai) kaip kalbos autorių IR nurodo, kad Tukididas šią kalbą priskyre Perikliui. Gali atsakyti savais žodžiais arba pacituoti iš teksto.

- ◆ Tukididas. Sakoma „Tukididas priskiria Perikliui“.
- ◆ Tukididas. „...jis kartais įveda fiktyvias kalbas: jos padeda jam paaiškinti istorinių veikėjų motyvaciją“.
- ◆ Sakoma, kad Tukididas sukurdavo kalbas žmonėms, apie kuriuos rašė.

Iš dalies teisingas atsakymas (1 taškas):

Nurodo Tukididą kaip kalbos autorių, bet nepaaiškina.

- ◆ Tukididas.
- ◆ Istorikas ir karys. [*netiesioginė nuoroda į Tukididą*]

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ Kažkas kitas. [*per daug neaišku*]

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą, arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

- ◆ Periklis.
- ◆ Jis rašė Peloponeso karo metu.

4 klausimas

Teisingas atsakymas: D

5 klausimas

Teisingas atsakymas: B

ŽYGIS PO AFRIKĄ

1 klausimas**Teisingas atsakymas (1 taškas):**

Atsakymai: 8000 (pėdų) IR 2440 (metrų).

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Kiti atsakymai.

- ◆ 8000 metrų, 2440 pėdų.
- ◆ 6000 metrų, 1830 pėdų.

2 klausimas

Teisingas atsakymas: C

3 klausimas**Teisingas atsakymas (1 taškas):**

Nurodo 1 dieną, 2 dieną, 3 dieną, 4 dieną ARBA 5 dieną IR pateikia įtikimą bei atitinkančią tekstą priežastį.

Atsakymas turi būti susijęs (aiškiai ar numanomai) su tekstu.

- ◆ 1 diena. Maršrutas visą laiką kyla į kalną.
- ◆ 2 diena. Eiti aukštyn, tada žemyn, vėl aukštyn ir vėl žemyn man atrodo blogiau, nei nuolat eiti aukštyn ar žemyn.
- ◆ 3 diena. Tada reikia įlipti į baisią viršūnę.
- ◆ 4 diena. Šita viršūnė atrodo gana nemaloni.
- ◆ 5 diena. Visą kelią reikia leisti nuo kalno.

Neteisingas atsakymas (0 taškų):

Pateikia atsakymą, kuris nesusijęs su tekstu.

- ◆ 1 diena, dar nebūsi pripratęs. [*nesusiję su tekstu*]
- ◆ 5 diena. Tuomet būsi visiškai išsekęs! [*nesusiję su tekstu*]
- ◆ 3 diena, tai vidurys, taigi bus sunkiausia. [*nesusiję su tekstu*]

ARBA

Pateikia atsakymą be paaiškinimo.

- ◆ 2 diena. [*nėra paaiškinimo*]

ARBA

Pateikia nepakankamą arba neaiškų atsakymą.

- ◆ 1 diena, nes ji bus sunki. [*neaišku*]

ARBA

Parodo, kad netiksliai suprato medžiagą arba pateikia neįtikimą ar nesusijusį atsakymą.

4 klausimas

Teisingas atsakymas: D